

1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

U Bugarskoj ne postoji poseban zakon kojim se uređuje postupak u slučaju nesolventnosti. Opće odredbe o nesolventnosti utvrđene su u poglavlju o nesolventnosti Zakona o trgovini. Nesolventnost banaka i osiguravajućih društava uređena je posebnim odredbama utvrđenima u Zakonu o nesolventnosti banaka i Zakoniku o osiguranju.

Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se nad nesolventnim trgovcima. Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se i nad društvom s ograničenom odgovornošću, dioničkim društvom ili komanditnim društvom na dionice koje je prezaduženo.

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti i nad osobom koja prikriveno trguje preko nesolventnog dužnika. Nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti nad trgovačkim društvom smatra se da je postupak istodobno pokrenut i nad članom društva s neograničenom odgovornošću.

Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se i nad trgovcima pojedincima koji su preminuli ili su izbrisani iz Registra trgovačkih društava ako su u trenutku smrti ili brisanja bili nesolventni. Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se i nad članovima društva s neograničenom odgovornošću, čak i u slučaju njihove smrti ili brisanja iz Registra trgovačkih društava. Zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti može se podnijeti u roku od godine dana od datuma smrti ili brisanja dužnika iz Registra trgovačkih društava.

Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se i nad nesolventnim društvima u likvidaciji. Postupak u slučaju nesolventnosti banaka i osiguravajućih društava uređen je pravilima i postupkom utvrđenima u posebnom zakonu.

Pitanja koja se odnose na nesolventnost trgovca koji je javno poduzeće koje izvršava državni monopol ili koje je osnovano na temelju posebnog zakona uređena su posebnim zakonom. Postupak u slučaju nesolventnosti ne može se pokrenuti nad trgovcem koji je javno poduzeće koje izvršava državni monopol ili koje je osnovano na temelju posebnog zakona.

U nacionalnom pravu ne postoji odredba o postupku u slučaju nesolventnosti fizičkih osoba osim trgovaca pojedinaca.

Bugarski sud može pokrenuti dodatni postupak u slučaju nesolventnosti nad trgovcem kojeg je strani sud proglasio nesolventnim ako u Bugarskoj posjeduje znatnu imovinu.

2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?

Sljedeći se preduvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti primjenjuju na sve trgovce:

1. dužnik mora biti trgovac.

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti nad trgovcem, ali i nad osobom koja prikriveno trguje preko nesolventnog dužnika, članom društva s neograničenom odgovornošću, čak i u slučaju njegove smrti ili brisanja, i trgovcem pojedincem u slučaju njegove smrti ili brisanja.

U skladu s člankom 612. Zakona o trgovini postupak u slučaju nesolventnosti ne može se pokrenuti nad javnim poduzećem koje izvršava državni monopol ili koje je osnovano na temelju posebnog zakona;

2. zahtjev mora podnijeti jedna od osoba iz članka 625. i članka 742. stavka 2. Zakona o trgovini, odnosno dužnik, likvidator ili vjerovnik dužnika u slučaju poslovne transakcije, Nacionalna agencija za javne prihode (*Nacionalna agencija za prihode*) (u slučaju javnog duga prema središnjoj državi ili općinama koji proizlazi iz dužnikove poslovne djelatnosti ili duga u obliku privatne tražbine prema državi), Izvršna agencija Glavnog inspektorata rada (*Izvršna agencija „Glavna inspekcija po trudu”*) u slučaju obveze isplate plaća ili naknada najmanje trećini radnika i zaposlenika, koja je dospjela i nije izvršena u razdoblju od više od dva mjeseca, ili član upravljačkog tijela društva (u slučaju prezaduženosti).

Nakon što postane nesolventan ili prezadužen, dužnik mora u roku od 30 dana podnijeti zahtjev kojim traži dopuštenje za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. U slučaju trgovca pojedinca taj zahtjev može podnijeti trgovac pojedinac ili njegov sljednik. Ako je dužnik trgovačko društvo, zahtjev podnosi upravljačko tijelo, član društva s neograničenom odgovornošću, predstavnik društva ili likvidator kojeg je imenovao sud. U tom bi slučaju uz zahtjev trebalo priložiti sljedeće:

primjerak posljednjeg godišnjeg financijskog izvještaja koji je ovjerio ovlašteni revizor i bilancu na dan podnošenja zahtjeva ako je trgovac zakonski obavezan sastavljati financijske izvještaje i bilance

popis i opis imovine i obveza na dan podnošenja zahtjeva

popis vjerovnika s njihovim adresama, vrstom i iznosom njihovih tražbina te instrumentom njihova osiguranja

popis osobne imovine i bračne stečevine trgovaca pojedinaca i članova društva s neograničenom odgovornošću

dokaz da je Nacionalna agencija za javne prihode obaviještena o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

izričitu punomoć ako zahtjev podnosi opunomoćenik.

Ako zahtjev podnosi vjerovnik ili Izvršna agencija Glavnog inspektorata rada, uz njega se moraju priložiti svi raspoloživi dokazi kojima se potkrepljuju vjerovnikova tražbina i dužnikova navodna nesolventnost. Vjerovnik mora podnijeti i potvrdu o kupnji biljega i dokaz da je Nacionalna agencija za javne prihode obaviještena o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti;

3. uvjeti za izvršivost:

novčana obveza dužnika koja se odnosi na poslovnu transakciju ili proizlazi iz nje, uključujući valjanost, izvršenje, neizvršenje, raskid, poništenje i ništost te transakcije ili posljedice njezina raskida

dug na temelju javnog prava prema središnjoj državi i općinama koji proizlazi iz poslovnih djelatnosti dužnika

ili dug koji proizlazi iz privatne državne tražbine

ili obveza isplate plaća ili naknada najmanje trećini radnika i zaposlenika koja nije izvršena više od dva mjeseca.

„Poslovna transakcija” znači transakcija koju je trgovac sklopio u okviru svoje djelatnosti, uključujući transakcije koje su izričito navedene u članku 1.

stavku 1. Zakona o trgovini (kupnja robe ili drugih predmeta za preprodaju u njihovu izvornom, prerađenom ili gotovom obliku, prodaja vlastite proizvedene robe, kupnja vrijednosnih papira za preprodaju, trgovinsko zastupanje i posredništvo, transakcije uz proviziju, transakcije koje se odnose na špediciju, prijevoz i osiguranje, bankovne i tečajne transakcije, mjenice, zadužnice i čekovi, skladištenje, licenciranje, kontrola robe, transakcije povezane s

intelektualnim vlasništvom, upravljanje hotelima, proizvodnja i druge usluge u turizmu, oglašavanju, informiranju, kazališnoj i zabavnoj industriji, kupnja, izgradnja ili opremanje nekretnina za potrebe prodaje i zakupa), neovisno o svojstvu osoba koje izvršavaju te transakcije. U slučaju sumnje smatra se da je trgovac transakciju izvršio u okviru svojeg poslovanja.

Različite vrste tražbina središnje države i općina na temelju javnog prava propisane su člankom 162. stavkom 2. Zakonika o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja. To su sljedeće tražbine:

porezi, uključujući trošarine i carinske pristojbe, obvezni doprinosi za socijalno osiguranje i drugi doprinosi koji se uplaćuju u državni proračun

druge obveze čiji su osnovica i iznos utvrđeni zakonom

biljezi i komunalne naknade utvrđeni zakonom

rashodi za socijalno osiguranje nastali na način koji nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima zakonom

novčani ekvivalent imovine zaplijenjene u korist države, novčane kazne i sankcije te novac oduzet i zaplijenjen u korist države

dugovi koji proizlaze iz novčanih tražbina priznatih središnjoj državi ili općinama u sudskim odlukama, presudama i rješenjima koji su stupili na snagu te na temelju odluka Europske komisije o povratu nezakonito dodijeljene državne potpore

dugovi koji proizlaze iz kaznenih naloga

neprimjereno plaćeni ili preplaćeni iznosi i nezakonito primljeni ili nezakonito isplaćeni iznosi na temelju projekata koji se sufinanciraju iz pretpristupnih financijskih instrumenata, operativnih programa, strukturnih fondova i kohezijskog fonda Europske unije, europskih poljoprivrednih fondova, Europskog fonda za ribarstvo, schengenskog instrumenta i prijelaznog instrumenta, uključujući povezano nacionalno sufinanciranje, koji se mogu vratiti na temelju odluke donesene u upravnom postupku te drugih novčanih kazni i sankcija predviđenih nacionalnim pravom i pravom Europske unije kamate dospjele na prethodna potraživanja.

Javna potraživanja uključuju potraživanja koja treba uplatiti u proračun Europske unije u skladu s odlukama Europske komisije, Vijeća Europske unije, Europskog suda i Europske središnje banke kojima se izriču novčane obveze koje mogu biti predmet izvršenja na temelju članka 256. Ugovora o osnivanju Europske zajednice te potraživanja država članica Europske unije koja mogu biti predmet izvršenja na temelju konačnih odluka o oduzimanju ili zapljeni novca ili novčanog ekvivalenta oduzete ili zaplijenjene imovine te odluka o primjeni financijskih sankcija izrečenih u drugim državama članicama Europske unije kad se priznaju i mogu biti predmet izvršenja u Bugarskoj.

Neovisno o tome je li tražbina proizašla iz komercijalne transakcije ili na temelju javnog prava mora se potvrditi da je valjana i da postoji na dan donošenja rješenja suda o zahtjevu za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;

4. postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se nad nesolventnim trgovcima. Postupak u slučaju nesolventnosti pokreće se i nad društvom s ograničenom odgovornošću, dioničkim društvom ili komanditnim društvom na dionice koje je prezaduženo. Nesolventnost i prezaduženost objektivni su činjenični uvjeti s pravnim definicijama u Zakonu o trgovini.

Trgovac je nesolventan kad ne može platiti:

novčanu obvezu koja je dospjela i koja proizlazi iz poslovne transakcije ili se odnosi na nju, uključujući valjanost, izvršenje, neizvršenje, raskid, poništenje i ništetnost te transakcije ili posljedice njezina raskida

dug na temelju javnog prava prema središnjoj državi i općinama koji proizlazi iz poslovnih djelatnosti trgovca

obvezu u obliku privatnih državnih potraživanja

ili obvezu isplate plaća ili naknada najmanje trećini radnika i zaposlenika koja nije izvršena više od dva mjeseca.

Pretpostavlja se da trgovac ne može platiti dospjeli dug iz prve alineje ako, prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, taj trgovac ne dostavi financijske izvještaje za posljednje tri godine za objavu u Registru trgovačkih društava.

Smatra se da je dužnik nesolventan ako je obustavio plaćanja. Smatra se da je dužnik obustavio plaćanja čak i ako je u cijelosti ili djelomično platio svoje dugove prema određenim vjerovnicima. Nesolventnost se pretpostavlja i ako, u okviru postupka izvršenja pokrenutog na temelju konačnog rješenja koje je dobio vjerovnik koji je podnio zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, dug nije djelomično ili u cijelosti plaćen u roku od šest mjeseci nakon što dužnik primi zahtjev ili obavijest o dobrovoljnom plaćanju.

Smatra se da je društvo prezaduženo kad njegova imovina nije dovoljna za pokriće njegovih obveza;

5. dužnik nije suočen s privremenim poteškoćama, nego je u stanju objektivne i trajne nesolventnosti i prezaduženosti.

Nadležni je stečajni sud pokrajinski sud nadležan za područje u kojem trgovac ima sjedište u trenutku podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koji podnosi dužnik ili likvidator sud bez odgode razmatra na zatvorenom ročištu te se obavijest objavljuje u Registru trgovačkih društava. Zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koji podnosi vjerovnik razmatra se na zatvorenom ročištu na kojem se vjerovnik i podnositelj zahtjeva moraju pojaviti na temelju obavijesti suda, najkasnije 14 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Sud zaustavlja postupak pokrenut na temelju zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koji je podnio dužnik ili likvidator ako je, do trenutka donošenja rješenja o tom zahtjevu, vjerovnik podnio zahtjev za postupak u slučaju nesolventnosti. Do kraja prvog ročišta u postupku pokrenutom na temelju zahtjeva koji je podnio vjerovnik ostali vjerovnici mogu postati stranke u postupku, istaknuti prigovore i izvesti pisane dokaze. Sud podnesku dodjeljuje broj predmeta na datum podnošenja zahtjeva i određuje datum do kojeg mora donijeti odluku o zahtjevu. Predmetno razdoblje ne može trajati dulje od tri mjeseca.

Prije donošenja rješenja o zahtjevu stečajni sud, na prijedlog vjerovnika ili po službenoj dužnosti, može naložiti sljedeće privremene mjere i mjere osiguranja koje mogu biti potrebne za očuvanje imovine dužnika:

imenovanje stečajnog upravitelja

osiguranje zaplijenom, ovrhom ili drugim mjerama osiguranja

zastoj postupka izvršenja nad imovinom dužnika, osim u slučaju postupka izvršenja pokrenutog na temelju Zakonika o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja

mjere predviđene zakonom kako bi se zaštitila raspoloživa imovina dužnika

pečaćenje prostora, opreme, vozila itd. u kojima se čuva imovina dužnika, osim stanova i drugih prostora koji su dužniku potrebni za nastavak poslovanja ili skladištenje lako pokvarljive robe.

Kad mjere zahtjeva vjerovnik, sud ih prihvaća ako je vjerovnikov prijedlog potkrijepljen uvjerljivim pisanim dokazima i/ili ako se dostavi osiguranje u iznosu koji odredi sud radi naknade štete dužniku u slučaju da se kasnije utvrdi da dužnik nije nesolventan ili prezadužen. Mjere osiguranja koriste svim vjerovnicima stečajne mase te ih sud može ukinuti ako više nisu potrebne za očuvanje stečajne mase i osiguranje prava vjerovnika.

O rješenju se obavješćuje stranku na koju se mjere primjenjuju i stranku koja je zatražila njihovo izricanje. Rješenje se mora izvršiti odmah te se protiv njega može podnijeti žalba u roku od sedam dana od datuma primitka obavijesti. Žalbe ne odgađaju izvršenje rješenja. Smatra se da su mjere osiguranja ukinute od datuma stupanja na snagu rješenja kojim se odbija zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Mjere osiguranja primjenjuju se do datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Kad se utvrdi nesolventnost ili prezaduženost, rješenjem iz članka 630. stavka 1. Zakona o trgovini sud proglašava nesolventnost ili prezaduženost, određuje datum početka, pokreće postupak u slučaju nesolventnosti, imenuje privremenog stečajnog upravitelja, prihvaća osiguranje zapljenom, ovrhom ili drugim mjerama osiguranja i određuje datum prve skupštine vjerovnika najkasnije u roku od mjesec dana od dana donošenja rješenja.

Kad je jasno da je nastavak poslovanja štetan za stečajnu masu, sud može, na prijedlog dužnika ili stečajnog upravitelja, Nacionalne agencije za javne prihode ili vjerovnika, rješenjem predviđenim člankom 630. stavkom 2. Zakona o trgovini dužnika proglasiti nesolventnim i naložiti mu da prestane s poslovanjem od datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti ili od kasnijeg datuma koji prethodi roku za predlaganje plana oporavka. Kad donosi rješenje o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti nad društvom za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom, sud ne smije naložiti prekid poslovanja prije nego što se imenuje novo društvo za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom u tom području.

Rješenje o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti obvezujuće je za sve stranke.

Nakon što je sud pokrenuo postupak u slučaju nesolventnosti ili izrekao privremene mjere i mjere osiguranja, dužnik nastavlja poslovati pod nadzorom stečajnog upravitelja i nove ugovore može sklapati samo uz prethodnu suglasnost stečajnog upravitelja te pod uvjetom da nastavi poštovati mjere naložene u rješenju o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Sud dužniku može oduzeti pravo upravljanja i raspolaganja imovinom te to pravo dodijeliti stečajnom upravitelju ako smatra da su postupci dužnika štetni za interese vjerovnika.

Rješenjem predviđenim u članku 631. Zakona o trgovini sud odbacuje zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ako utvrdi da su dužnikove poteškoće privremene ili da je njegova imovina dovoljna za pokriće dugova, ne dovodeći time u pitanje interese vjerovnika.

Kad raspoloživa imovina nije dovoljna za pokriće početnih troškova postupka u slučaju nesolventnosti i kad troškovi nisu plaćeni unaprijed, u skladu s člankom 632. stavkom 1. Zakona o trgovini sud donosi rješenje kojim proglašava nesolventnost ili prezaduženost, pokreće postupak u slučaju nesolventnosti, prihvaća osiguranje zapljenom, ovrhom ili drugim mjerama osiguranja, društvu nalaže da prestane s poslovanjem, proglašava dužnika nesolventnim i zaustavlja postupak, bez naloga da se tog trgovca briše iz Registra trgovačkih društava. Zaustavljeni postupak može se ponovno pokrenuti na prijedlog dužnika ili vjerovnika u roku od jedne godine od upisa rješenja u Registar trgovačkih društava. Postupak se može ponovno pokrenuti ako podnositelj prijedloga može dokazati da postoje dostatna sredstva ili ako položi iznos potreban za pokriće početnih troškova. Ako ni jedna stranka ne zatraži ponovno pokretanje postupka, sud okončava postupak i nalaže brisanje trgovca iz Registra trgovačkih društava. Ista se pravila primjenjuju ako se tijekom postupka utvrdi da dužnikova raspoloživa imovina nije dovoljna za pokriće troškova postupka u slučaju nesolventnosti.

Žalba protiv rješenja na temelju članaka 630. i 632. Zakona o trgovini može se podnijeti u roku od sedam dana od njihova upisa u Registar trgovačkih društava, a protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti žalba se može podnijeti u roku od sedam dana od datuma njegova dostavljanja u skladu s postupkom propisanim Zakonom o parničnom postupku. Rješenje u skladu s člankom 630. može se izvršiti s trenutačnim učinkom.

Smatra se da je postupak u slučaju nesolventnosti pokrenut od datuma stupanja na snagu rješenja u skladu s člankom 630. stavkom 1. Zakona o trgovini.

Kad se rješenje o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti poništi, zapljena i ovrha smatraju se ukinutima, vraćaju se prava dužnika te ovlasti stečajnog upravitelja prestaju od datuma upisa konačne presude u Registar trgovačkih društava.

Plan oporavka poduzetnika sud prihvaća ili odbija posebnim rješenjem. Ako se plan oporavka prihvati, sud okončava postupak u slučaju nesolventnosti i imenuje nadzorno tijelo koje je predloženo planom ili izabrano na skupštini vjerovnika. Protiv tog rješenja može se podnijeti žalba u roku od sedam dana od datuma njegova upisa u Registar trgovačkih društava.

Rješenjem predviđenim člankom 710. Zakona o trgovini sud dužnika proglašava nesolventnim ako se u relevantnom zakonskom roku ne predloži nikakav plan oporavka ili ako se predloženi plan ne donese ili ne odobri. Isto se pravilo primjenjuje u slučajevima predviđenima člankom 630. stavkom 2., člankom 632. stavkom 1. i člankom 709. stavkom 1. Zakona o trgovini (ponovno pokretanje postupka ako dužnik ne izvršava svoje obveze u skladu s planom oporavka). Istim rješenjem sud dužnika proglašava nesolventnim, nesolventnom poduzeću nalaže da prestane s poslovanjem, prihvaća opću zapljenu i ovrhu nad dužnikovom imovinom, ukida ovlasti upravljačkih tijela dužnika koji je pravna osoba, dužniku oduzima pravo upravljanja i raspolaganja stečajnom masom te nalaže unovčenje stečajne mase i isplatu prihoda. Rješenje o proglašenju nesolventnosti primjenjuje se na sve stranke i podliježe upisu u Registar trgovačkih društava. Izvršava se s trenutačnim učinkom te se protiv njega može podnijeti žalba u roku od sedam dana od datuma stupanja na snagu.

Od trenutka upisa rješenja o proglašenju nesolventnosti u Registar trgovačkih društava smatra se da su dužnikove nekretnine, pokretnine i potraživanja od bona fide trećih strana zaplijenjeni. Opća zapljena nekretnina i plovila u vlasništvu dužnika upisuje se u javnobilježničke registre ili registre plovila na temelju rješenja o proglašenju dužnika nesolventnim upisanog u Registar trgovačkih društava. Sve dužnikove novčane i nenovčane obveze mogu postati predmet izvršenja od dana donošenja rješenja o proglašenju nesolventnosti. Tržišna vrijednost nenovčanih tražbina u novcu određuje se na datum donošenja rješenja. Nenovčane obveze unovčuju se na temelju njihove tržišne vrijednosti na datum donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Presude stranih sudova o proglašenju nesolventnosti u Bugarskoj se priznaju na temelju reciprociteta ako ih izdaje tijelo države u kojoj dužnik ima sjedište. Na zahtjev dužnika, stečajnog upravitelja kojeg je imenovao strani sud ili vjerovnika bugarski sud može pokrenuti dodatni postupak u slučaju nesolventnosti nad trgovcem kojeg je strani sud proglasio nesolventnim ako posjeduje znatnu imovinu u Bugarskoj. U tom se slučaju ta odluka primjenjuje samo na dužnikovu imovinu u Bugarskoj.

3 Koja imovina čini dio nesolventne mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Od dana donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti dužnikova imovina postaje stečajna masa iz koje se trebaju namiriti sve tražbine vjerovnika koje proizlaze iz poslovnih i neposlovnih dugova.

U skladu s nacionalnim pravom stečajna masa uključuje:

imovinu u vlasništvu dužnika na datum donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

imovinu koju je dužnik stekao nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

imovina dužnika koji je trgovac pojedinac uključuje polovinu osobne imovine, prava na osobnu imovinu i novčanih depozita koji su dio bračne stečevine

imovina dužnika koji je član društva s neograničenom odgovornošću uključuje polovinu osobne imovine, prava na osobnu imovinu i novčanih depozita koji su dio bračne stečevine.

Udjel ili doprinos koji član društva s neograničenom odgovornošću nije platio ili unio stečajni upravitelj naplaćuje kako bi ga se unijelo u stečajnu masu. Sve dodatne nove naplaćene tražbine dužnika, prihodi od prodaje njegove imovine i otpisana potraživanja vjerovnika uključuju se u stečajnu masu.

Kad prodajna cijena založene ili osigurane imovine premašuje osiguranu tražbinu, uključujući pripisane kamate, preostali iznos uključuje se u stečajnu masu. Isto se pravilo primjenjuje na vjerovnike kojima je dodijeljeno pravo zadržavanja instrumenta osiguranja.

Ako je sud poništio transakciju u pogledu vjerovnika stečajne mase, vraća se imovina treće strane te, ako ta imovina nije uključena u stečajnu masu ili postoje novčana potraživanja, ta treća strana postaje vjerovnik u postupku.

Ako prihodi od unovčenja imovine koja je predmet mjera osiguranja izrečenih prije nastanka nesolventnosti radi osiguranja javnog duga ili nad kojom je u tijeku postupak izvršenja radi naplate javnog duga premašuju iznos tražbine, uključujući pripisane kamate i nastale troškove izvršenja, javni izvršitelj preostali iznos doznačuje na bankovni račun stečajne mase. Ako javni izvršitelj ne unovči imovinu u roku od šest mjeseci od početka postupka u slučaju

nesolventnosti, imovina se s javnog izvršitelja prenosi na stečajnog upravitelja i unovčuje u postupku u slučaju nesolventnosti. Ako se plaćanje u korist tužitelja izvršava između datuma zastoja postupka izvršenja i stupanja na snagu rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, plaćeni iznos vraća se u stečajnu masu. Ako se poduzimaju koraci za realizaciju instrumenta osiguranja u korist osiguranog vjerovnika, dio prihoda koji premašuje iznos osiguranja dodaje se stečajnoj masi.

Stečajna masa ne uključuje sljedeće:

imovinu dužnika i člana društva s neograničenom odgovornošću koja se ne može zaplijeniti

financijska jamstva iz članka 22.h i članka 63.a stavka 2. Zakona o podzemnim prirodnim resursima

imovinu društava za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom dok se u odgovarajućem području ne imenuje novo društvo za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom

iznose položene na bankovni račun iz članka 60. stavka 2. Zakona o gospodarenju otpadom.

U skladu s nacionalnim pravom (članci od 444. do 447. Zakona o parničnom postupku) izvršenje se ne može provesti nad sljedećom osobnom imovinom dužnika koji je fizička osoba:

predmetima dužnika i njegove obitelji za redovnu uporabu, kako su navedeni na popisu koji je donijelo Vijeće ministara

hranom potrebnom za uzdržavanje dužnika i njegove obitelji tijekom jednog mjeseca ili, u slučaju poljoprivrednih proizvođača, do nove žetve ili njezina ekvivalenta za druge poljoprivredne proizvode

gorivom potrebnim za grijanje, kuhanje i rasvjetu za tri mjeseca

strojevima, alatima, uređajima i knjigama koji se smatraju osnovnom osobnom imovinom i koji samostalnim stručnjacima ili obrtnicima omogućuju nastavak obavljanja djelatnosti

zemljištem dužnika koji je poljoprivredni proizvođač, a posebno: vrtovima i vinogradima površine do 0,5 ha ili poljima površine do 3 ha, uključujući potrebne poljoprivredne strojeve, alate, gnojiva, tvari za zaštitu bilja i sjemenje za sjetvu za razdoblje od jedne godine

dvije radne životinje, kravu i pet manjih domaćih životinja, deset košnica i domaću perad, uključujući potrebnu hranu do nove žetve ili ispaše

dužnikov dom ako ni on ni drugi članovi obitelji s kojima živi nemaju drugi dom, bez obzira na to živi li dužnik ondje. Ako taj dom premašuje stambene potrebe dužnika i članova njegove obitelji, kako je određeno Odlukom Vijeća ministara, višak se prodaje ako su ispunjeni uvjeti propisani člankom 39.

stavkom 2. Zakona o vlasništvu

ostalu imovinu koja se ne može zaplijeniti i potraživanja zaštićena od izvršenja drugim zakonom.

Prethodno navedene zabrane ne primjenjuju se na dužnike u pogledu imovine koja je stavljena pod zalog ili hipoteku kad je tužitelj vjerovnik na temelju tog zaloga ili hipoteke. U pogledu dužnikova zemljišta i doma zabrane se ne primjenjuju na sljedeće:

dužnike koji duguju naknade za uzdržavanje, naknade dodijeljene na temelju odštetnog prava i financijske štete koje treba nadoknaditi

dužnike u drugim slučajevima koji su izričito propisani zakonom.

Ako se izvršenje provodi nad dužnikovom plaćom ili drugom naknadom za primljeni rad, ili nad mirovinom koja premašuje minimalnu plaću, mogu se izvršiti sljedeći odbitci:

ako je mjesečna naknada osobe kojoj je naloženo plaćanje prethodno navedenih troškova viša od minimalne plaće, ali niža od dvostrukog iznosa minimalne plaće: trećina ako osoba nema djece i četvrtina ako osoba ima djecu koju uzdržava;

ako je mjesečna naknada osobe kojoj je naloženo plaćanje prethodno navedenih troškova viša od dvostrukog iznosa minimalne plaće, ali niža od četverostrukog iznosa minimalne plaće: polovina ako osoba nema djece i trećina ako osoba ima djecu koju uzdržava;

ako je mjesečna naknada osobe kojoj je naloženo plaćanje prethodno navedenih troškova viša od četverostrukog iznosa minimalne plaće: iznos koji preostaje kada se odbije dvostruki iznos minimalne plaće ako osoba nema djece i iznos koji preostaje kada se odbije minimalna plaća uvećana za dva i pol puta ako osoba ima djecu koju uzdržava.

U tim se slučajevima mjesečna plaća ili naknada izračunava nakon odbitka poreza i obveznog socijalnog osiguranja. Međutim, ta se ograničenja ne primjenjuju na tražbine koje proizlaze iz naknade za uzdržavanje. U tom se slučaju iznos dodijeljene obveze uzdržavanja odbija u cijelosti te se odbitci od plaće ili druge naknade za posao ili mirovine za druge obveze osobe kojoj je naloženo plaćanje zaostalih iznosa za uzdržavanje izvršavaju od preostalog dijela njezina ukupnog dohotka. Izvršenje nad tražbinama za uzdržavanje nije dopušteno. Izvršenje nad stipendijama dopušteno je samo u pogledu tražbina koje proizlaze iz naknada za uzdržavanje.

Nevaljano je svako odricanje dužnika koji je fizička osoba od dodijeljene zaštite njegove osobne imovine, plaće ili druge naknade za rad ili mirovine.

U članku 22.h i članku 63.a stavku 2. Zakona o podzemnim prirodnim resursima utvrđeni su zahtjevi za financijska jamstva koja upravitelj, nositelj dozvole ili koncesionar mora dati Ministarstvu energetike prije početka radova na temelju dozvole, a posebno neopoziva bankarska garancija izdana u korist Ministarstva energetike, fiducijarni račun u banci koju odredi upravitelj i koja je prihvatljiva Ministarstvu energetike, polica osiguranja u kojoj je Ministarstvo energetike navedeno kao korisnik, dokumentarni akreditiv prema kojem se sredstva mogu povući samo radi obavljanja navedenih djelatnosti ili drugi zakonski instrument osiguranja dogovoren s Ministarstvom energetike.

U članku 60. stavku 2. Zakona o gospodarenju otpadom utvrđeni su zahtjevi za instrumente osiguranja koje treba dostaviti radi pokrića budućih troškova zatvaranja odlagališta i kasnijeg zbrinjavanja kako slijedi: mjesečni odbitci koji se uplaćuju na fiducijarni račun Regionalne inspeksijske službe za okoliš i vodu (RIOSV) odgovorne za područje na kojem se nalazi odlagalište, mjesečni odbitci koji se uplaćuju na namjenski račun blokiran do izvršenja i odobrenja svih mjera koje se odnose na zatvaranje odlagališta i kasnije zbrinjavanje, osim kad je uporaba položenih sredstava izričito dopuštena, ili bankarska garancija izdana u korist nadležnog RIOSV-a odgovornog za područje na kojem se nalazi odlagalište.

Na posljednjoj skupštini vjerovnika donosi se odluka o osobnoj imovini u stečajnoj masi koja se ne može prodati te se može odlučiti da se osobna imovina zanemarive vrijednosti ili tražbine koje bi bilo neopravdano teško naplatiti vrate dužniku.

Nakon što se svi dugovi u cijelosti naplate, preostali dio stečajne mase vraća se dužniku.

4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?

Dužnik i stečajni upravitelj u postupku u slučaju nesolventnosti imaju sljedeća prava:

isticati prigovore na bilancu i izvješće koje sastavi likvidator ako je postupak otvoren nad društvom u likvidaciji. U roku od 14 dana sud donosi rješenje o prigovoru protiv kojeg se ne može podnijeti žalba

zatražiti od suda da dužnika proglaši nesolventnim i naloži mu da prestane s poslovanjem od datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti ili od kasnijeg datuma koji, međutim, mora biti prije isteka roka za predlaganje plana oporavka kad je jasno da bi nastavak poslovanja bio štetan za stečajnu masu

zatražiti od suda da prihvati mjere osiguranja predviđene zakonom kako bi se osigurala raspoloživa imovina dužnika

predložiti plan oporavka

zatražiti od suda da sazove skupštinu vjerovnika.

Postupanja dužnika i stečajnog upravitelja dokumentiraju se u javnom registru koji može biti u elektroničkom obliku i koji je dostupan u pisarnici stečajnog suda.

Dužnik, njegov zastupnik i stečajni upravitelj ne mogu izravno ili preko zamjenika ili druge povezane strane sudjelovati na nadmetanju ili kao kupci na dražbi za prodaju osobne imovine ili imovinskih prava uključenih u stečajnu masu. Kad imovinsko pravo stekne ponuditelj koji ne ispunjava uvjete, prodaja je ništava te se novac koji je isplatio kupac zadržava i upotrebljava za namirenje tražbina vjerovnika.

Nakon što je sud pokrenuo postupak u slučaju nesolventnosti ili izrekao privremene mjere i mjere osiguranja, dužnik nastavlja poslovati pod nadzorom stečajnog upravitelja te nove ugovore može sklapati samo uz prethodnu suglasnost stečajnog upravitelja i pod uvjetom da nastavi poštovati mjere naložene u rješavanju o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Sud dužniku može oduzeti pravo upravljanja i raspolaganja imovinom te to pravo dodijeliti stečajnom upravitelju ako smatra da su postupci dužnika štetni za interese vjerovnika.

Dužnik

Nakon što postane nesolventan ili prezadužen, dužnik u roku od 30 dana sudu mora podnijeti zahtjev kojim traži dopuštenje za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Zahtjev podnosi dužnik, dužnikov nasljednik, upravljačko tijelo, opunomoćenik ili likvidator trgovačkog društva ili član društva s neograničenom odgovornošću. Kad zahtjev podnosi opunomoćenik, potrebna je izričita punomoć. Ako sud naloži pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, u zahtjevu dužnik može predložiti plan oporavka i imenovati osobu koja ispunjava zahtjeve utvrđene za imenovanje stečajnih upravitelja.

Dužnik može osobno ili preko ovlaštenog zastupnika poduzeti sve potrebne postupovne radnje u postupku u slučaju nesolventnosti te u postupcima pokrenutima na temelju deklaratornih tužbi i zahtjeva za konvalidaciju, osim radnji koje su u isključivoj nadležnosti stečajnog upravitelja.

U određenim uvjetima dužnik i njegova obitelj imaju pravo na naknadu za uzdržavanje. Iznos naknade određuje sud i ona čini troškove postupka u slučaju nesolventnosti.

Dužnik može sudjelovati na skupštinama vjerovnika ako oni to smatraju potrebnim.

Na temelju prijedloga dužnika sud može ukinuti odluku skupštine vjerovnika ako je nezakonita ili izrazito štetna za interese nekih vjerovnika.

Dužnik može podnijeti pisani prigovor, uz presliku koja se šalje stečajnom upravitelju, na sve tražbine koje je stečajni upravitelj prihvatio ili odbio u roku od sedam dana od objave popisa prihvaćenih i odbijenih tražbina u Registru trgovačkih društava. Ako sud odbije dužnikov prigovor na tražbinu koju je odobrio vjerovnik ili ako tu tražbinu uključi na popis prihvaćenih tražbina, dužnik može podnijeti deklaratornu tužbu u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini u roku od 14 dana od objave naloga suda kojim se odobrava popis u Registru trgovačkih društava.

Dužnik može od suda zatražiti da razriješi imenovanog stečajnog upravitelja ako taj upravitelj ne izvršava svoje dužnosti ili svojim postupanjem šteti interesima vjerovnika ili dužnika.

Dužnik može osporiti rješenje suda kojim se odobrava prodaja osobne imovine i imovinskih prava u stečajnoj masi.

Dužnik može sudu podnijeti pisani prigovor protiv diobnog popisa i osporavati odluku kojom je taj popis odobren.

Kako bi se osiguralo očuvanje imovine i omogućila provedba plana, dužnik od suda može zatražiti da, u trenutku odobrenja plana oporavka posebnim rješenjem ili kasnije, odredi imovinu kojom dužnik može raspolagati uz prethodnu suglasnost nadzornog tijela ili, ako ne postoji nadzorno tijelo, uz prethodnu suglasnost suda ili da zamijeni jednog člana nadzornog odbora ili više njih.

U skladu s člankom 740. Zakona o trgovini u svakoj fazi postupka dužnik može sa svim vjerovnicima s prihvaćenim tražbinama sklopiti sporazum radi namirenja njihovih novčanih tražbina. U tom slučaju stečajni upravitelj ne zastupa dužnika kao stranku. Ako dužnik ne ispunji svoje obveze na temelju tog sporazuma, vjerovnici čije tražbine čine najmanje 15 % ukupnog iznosa tražbina mogu zatražiti ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Dužnik može zatražiti ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u roku od godine dana od datuma upisa rješenja o zastoju postupka u Registar trgovačkih društava, nakon što utvrdi da je raspoloživa dostatna imovina ili nakon što položi iznos potreban za plaćanje početnih troškova postupka unaprijed.

U roku od godine dana od datuma donošenja naloga za zastoju postupka dužnik od suda može zatražiti da ponovno pokrene zaustavljeni postupak ako se tijekom tog razdoblja oslobode iznosi izdvojeni za osporavane tražbine ili ako se otkrije imovina koja nije bila poznata tijekom postupka u slučaju nesolventnosti.

Dužnik sudu može podnijeti zahtjev da mu odobri restitutio in integrum u pogledu njegovih prava koja se mogu vratiti ako je u cijelosti platio sve dugove prihvaćene u postupku, uključujući pripisane kamate i nastale troškove. Dužniku se prava vraćaju iako svi dugovi nisu plaćeni u cijelosti ako je nesolventnost bila posljedica negativnih poslovnih i gospodarskih kretanja. Prava članova društva s neograničenom odgovornošću vraćaju se pod istim uvjetima. Protiv rješenja suda kojim se odobrava restitutio in integrum ne može se podnijeti žalba. Dužnik može u roku od sedam dana osporiti rješenje kojim se odbija njegov zahtjev. Konačno rješenje unosi se u spis predmeta nesolventnog trgovca koji se vodi u Registru trgovačkih društava.

Dužnik može podnijeti prigovor na završni račun stečajnog upravitelja sastavljen prije okončanja njegova imenovanja u roku od sedam dana od datuma dostavljanja računa sudu. U roku od 14 dana sud donosi rješenje o završnom računu i protiv tog rješenja ne može se podnijeti žalba.

Dužnik može primiti ostatak stečajne mase, ako postoji, nakon što su svi njegovi dugovi u cijelosti i konačno namireni.

Kad se vjerovnikov zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti odbije konačnom presudom, dužnik, neovisno o tome je li fizička ili pravna osoba, ima pravo na naknadu ako je vjerovnik postupao s namjerom ili iz grube nepažnje. Naknada se plaća za svu pretrpljenu materijalnu i nematerijalnu štetu koja je izravna posljedica tog protupravnog čina. Ako se šteta povećala zbog postupanja dužnika, naknada se može umanjiti. Ako je zahtjev kojim se traži dopuštenje za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnijelo nekoliko vjerovnika, oni su zajednički i solidarno odgovorni.

Najkasnije 14 dana od pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti dužnik sudu i stečajnom upravitelju mora dostaviti sljedeće:

potrebne informacije o poslovanju društva i dužnikovoj imovini;

popis plaćanja u gotovini ili bankovnom doznaku u iznosu koji premašuje 1200 BGN koja su izvršena u posljednjih šest mjeseci prije nastanka nesolventnosti;

popis plaćanja koja je dužnik izvršio prema povezanim stranama tijekom posljednjih dvanaest mjeseci prije nastanka nesolventnosti;

ovjerenu izjavu u kojoj se navode cjelokupna osobna imovina, imovinska prava i potraživanja te nazivi i adrese dužnika.

Dužnik sudu ili stečajnom upravitelju dostavlja informacije o svojoj imovini i poslovanju, uključujući sve relevantne dokumente, u roku od sedam dana od datuma dostavljanja pisanog zahtjeva da to učini. Informacije moraju biti ažurirane na datum zahtjeva. U suprotnom sud izriče novčanu kaznu.

Najkasnije mjesec dana od datuma donošenja rješenja o zastoju postupka u slučaju nesolventnosti zbog neplaćanja početnih troškova postupka dužnik mora raskinuti ugovore o radu sa svojim radnicima i zaposlenicima, obavijestiti nadležnu lokalnu upravu Nacionalne agencije za javne prihode, izdati potrebne dokumente kojima se potvrđuju radno iskustvo i duljina staža za potrebe socijalnog osiguranja navedenih radnika i zaposlenika, sastaviti referentni dokument u kojem se navode sve osobe s osiguranim tražbinama na temelju Zakona o osiguranim tražbinama radnika i zaposlenika u slučaju nesolventnosti poslodavca te podzakonskih akata kojima se utvrđuju pravila njegove provedbe i nadležnom lokalnom uredu Nacionalnog zavoda za osiguranje predati evidencije društva.

Dužnik dostavlja najmanje jedno tromjesečno izvješće o svojim aktivnostima i postupanjima u svrhu provedbe plana oporavka nadzornom tijelu navedenom u tom planu i obavješćuje ga o svim okolnostima koje mogu imati bitan utjecaj na oporavak.

Upravljačka tijela dužnika moraju dobiti prethodnu suglasnost nadzornih tijela prije donošenja odluke o sljedećem:
restrukturiranju dužnika
zatvaranju ili prijenosu poduzetnikâ ili njihovih znatnih dijelova
imovinskim transakcijama, osim redovitih postupaka i transakcija koji se odnose na upravljanje dužnikovim poslovanjem
znatnoj promjeni dužnikova poslovanja
znatnim organizacijskim promjenama
ustpostavi dugoročne suradnje koja je nužna za provedbu plana oporavka ili prestanku te suradnje
otvaranju ili zatvaranju podružnica.

Plan oporavka koji odobri sud obavezan je za dužnika koji bi bez odgode trebao izvršiti predviđene strukturne promjene.

Dužnik se mora suzdržati od radnji i transakcija navedenih u člancima 645., 646. i 647. Zakona o trgovini i uvjetima koji su ondje navedeni; u suprotnom se te radnje i transakcije mogu proglasiti nevaljanima u pogledu vjerovnika stečajne mase.

Stečajni upravitelj

U skladu s bugarskim zakonodavstvom stečajni upravitelj fizička je osoba koja ispunjava sljedeće zahtjeve:

nije osuđena kao punoljetna osoba za namjerno počinjeno kazneno djelo, osim ako joj je dodijeljena puna sudska rehabilitacija;

nije u braku ni u izravnom krvnom srodstvu s dužnikom ni vjerovnikom; nije u srodstvu s dužnikom ni vjerovnikom u pobočnoj liniji do šest koljena i po tazbini do tri koljena;

nije vjerovnik u postupku u slučaju nesolventnosti;

nije nesolventni dužnik kojem nije odobren restitutio in integrum;

nije ni u kakvom odnosu s dužnikom ili vjerovnikom koji bi mogao dovesti do opravdane sumnje u njezinu nepristranost;

ima sveučilišnu diplomu iz područja ekonomije ili prava i najmanje tri godine relevantnog stručnog iskustva;

uspješno je položila ispit za stjecanje kvalifikacija u skladu s pravilima i postupkom utvrđenima posebnom uredbom te je uključena na popis stručnjaka koji ispunjavaju kriterije za stečajnog upravitelja, koji je odobrio ministar pravosuđa i koji je objavljen u Službenom listu;

nije razriješena s mjesta stečajnog upravitelja zbog povrede dužnosti ili radnji koje su bile štetne za interese vjerovnika ili dužnika; nije brisana iz registra Središnje banke ili uklonjena prema vlastitoj odluci Fonda ili na prijedlog ministra financija zbog povrede dužnosti ili radnji koje su štetne za interese vjerovnika;

na nju se nisu primjenjivale mjere predviđene člankom 65. stavkom 2. točkom 11. Zakona o bankama ili člankom 103. stavkom 2. točkom 16. Zakona o kreditnim institucijama.

Ministar pravosuđa briše stečajnog upravitelja s popisa kad se utvrdi povreda ovlasti i dužnosti stečajnog upravitelja, neovisno o tome je li tu povredu utvrdio stečajni sud, te izmijenjeni popis proslijeđuje na objavu u Službenom listu.

Ovlasti dodijeljene stečajnom upravitelju može izvršavati nekoliko osoba. U tom se slučaju odluke donose jednoglasno i radnje se provode zajednički, osim ako vjerovnici ili, u slučaju spora među stranama koje obavljaju dužnosti stečajnog upravitelja, sud odluče drukčije. Ako ovlasti dodijeljene stečajnom upravitelju izvršava nekoliko osoba, koje jednoglasno donose odluke i zajednički djeluju, njihova je odgovornost solidarna.

Stečajni upravitelj mora plaćati godišnju naknadu za kontinuirano stručno usavršavanje. Stečajni upravitelj koji potrebnu naknadu ne plati pravodobno briše se iz registra. Najkasnije tri dana nakon imenovanja stečajnog upravitelja i prije njegova potvrđivanja stečajni upravitelj mora sklopiti osiguranje od profesionalne odgovornosti za cjelokupno trajanje postupka u slučaju nesolventnosti kako bi se zaštitio od odštetnih zahtjeva koji proizlaze iz povrede njegovih službenih dužnosti.

Ministar pravosuđa, u suradnji s ministrom gospodarstva, mora organizirati godišnja usavršavanja stečajnih upravitelja.

U skladu sa Zakonom o trgovini stečajni upravitelji podijeljeni su u sljedeće kategorije:

privremeni stečajni upravitelji imenovani rješenjem o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

privremeni stečajni upravitelji imenovani kao mjera osiguranja

stalni stečajni upravitelji koje može izabrati skupština vjerovnika ili, ako se skupština vjerovnika ne može dogovoriti o imenovanju, sud

pomoćnici stečajnih upravitelja

stečajni upravitelji po službenoj dužnosti, imenovani u trenutku razrješenja stalnog stečajnog upravitelja, koji svoje funkcije izvršavaju do imenovanja novog stalnog stečajnog upravitelja.

Ovlasti privremenog stečajnog upravitelja jednake su ovlastima stalnog stečajnog upravitelja. Uz to, privremeni stečajni upravitelj sastavlja sljedeće dokumente u roku od 14 dana od datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti:

popis vjerovnika na temelju dužnikovih poslovnih knjiga, uz navođenje iznosa njihovih tražbina i vjerovnika koji jesu ili su bili povezani s dužnikom u posljednje tri godine prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti na temelju informacija dostupnih u Registru trgovačkih društava i dužnikovim poslovnim knjigama

ovjerenu presliku dužnikovih poslovnih knjiga,

pisano izvješće o razlozima za nesolventnost, tekućoj imovini dužnika, mjerama poduzetima za njezino očuvanje i mogućnostima spašavanja društva.

Privremeni stečajni upravitelj mora prisustvovati prvoj skupštini vjerovnika.

Stečajni sud imenuje stečajnog upravitelja izabranog na prvoj skupštini vjerovnika, ako ispunjava navedene zahtjeve i dostavi svoju prethodnu pisanu suglasnost u obliku ovjerene izjave, te određuje datum na koji stečajni upravitelj preuzima svoje dužnosti. U trenutku imenovanja stečajni upravitelj podnosi ovjerenu izjavu kojom se potvrđuje postojanje ili izostanak određenih pravnih prepreka za obavljanje službenih dužnosti utvrđenih u Zakonu o trgovini, kao što su držanje udjela u društvu s ograničenom odgovornošću ili dioničkom društvu, istodobno obavljanje dužnosti likvidatora i stečajnog upravitelja te obavljanje drugih plaćenih funkcija. Stečajni upravitelj mora stečajni sud odmah obavijestiti u slučaju nastanka nekih od tih okolnosti. Stečajni upravitelj funkciju mora preuzeti na datum koji odredi sud. Ako to ne učini, sud imenovanog stečajnog upravitelja u roku od sedam dana zamjenjuje drugom osobom odabranom među osobama koje je predložila prva skupština vjerovnika. Ako nisu predloženi drugi kandidati, imenuje se stečajni upravitelj s relevantnog popisa te se saziva nova skupština vjerovnika. Ako skupština vjerovnika ne može postići dogovor o imenovanju stečajnog upravitelja ili ne može donijeti odluku o naknadi za njegov rad, naknadu stečajnog upravitelja određuje sud.

Sud stečajnog upravitelja razrješuje u sljedećim slučajevima:

na pisani zahtjev stečajnog upravitelja;

kad stečajni upravitelj izgubi poslovnu sposobnost;

ako stečajni upravitelj više ne ispunjuje zahtjeve utvrđene zakonom;

na zahtjev vjerovnika koji drže više od polovine ukupnog iznosa svih tražbina;

odlukom donesenom na skupštini vjerovnika;

u slučajevima kad stečajni upravitelj više ne može izvršavati svoje ovlasti;

u slučaju smrti.

Sud, postupajući po službenoj dužnosti ili na prijedlog dužnika, odbora vjerovnika ili vjerovnika, može u svakom trenutku razriješiti stečajnog upravitelja ako on ne izvršava svoje dužnosti ili postupuje tako da šteti interesima vjerovnika ili dužnika. Stečajni upravitelj koji je razriješen na njihov zahtjev mora nastaviti obavljati svoje dužnosti dok se ne imenuje novi stečajni upravitelj. Nalog za razrješenje stečajnog upravitelja izvršava se odmah te se žalbom protiv njega ne odgađa njegovo izvršenje. Poništenjem naloga za razrješenje razriješenu stranku ne vraća se na mjesto stečajnog upravitelja u postupku u slučaju nesolventnosti. Sud saziva skupštinu vjerovnika kako bi se predložio novi stečajni upravitelj. Dok se ne odabere zamjena, funkcije stečajnog upravitelja obavlja stečajni upravitelj po službenoj dužnosti kojeg imenuje sud.

Najkasnije u roku od tri dana od preuzimanja dužnosti stečajni upravitelj obavezan je zatražiti uklanjanje pečata s imovine dužnika te sastaviti popis dužnikovih nekretnina i osobne imovine, gotovine, vrijednosti, vrijednosnih papira, ugovora, tražbina itd., uključujući osobnu imovinu u posjedu trećih strana. Stečajni upravitelj sastavlja popis imovine te, ako se kasnije otkrije druga imovina, sastavlja i dodatni popis. Od trenutka sastavljanja popisa stečajni upravitelj odgovoran je za imovinu navedenu u njemu, osim ako je ona predana dužniku ili trećoj strani na čuvanje.

Stečajni upravitelj ima sljedeća prava:

zastupati poduzetnika;

upravljati njegovim tekućim poslovima;

nadzirati dužnikovo poslovanje ako je njegovo pravo na poslovanje ograničeno;

dobiti i voditi knjige te poslovnu korespondenciju poduzetnika;

podnositi upite i utvrditi dužnikovu imovinu;

u slučajevima predviđenima zakonom zatražiti prekid, raskid ili poništenje ugovora u kojima je dužnik stranka;

sudjelovati u parnicama u kojima je poduzeće stranka i podnositi tužbe u njegovo ime;

naplatiti novčana potraživanja dužnika i prihode položiti na poseban račun;

uz dopuštenje suda, raspolagati dužnikovim novčanim sredstvima na bankovnim računima kad je to potrebno radi upravljanja dužnikovom imovinom i njezina očuvanja;

podnositi upite kako bi utvrdio dužnikove vjerovnike;

postupati prema nalogu suda, sazivati i organizirati skupštine vjerovnika;

predložiti plan oporavka;

predložiti radnje potrebne za okončanje dužnikovih vlasničkih udjela u drugim društvima;

unovčiti stečajnu masu;

obavljati druge radnje u skladu sa zakonom i nalogom suda.

Sva državna tijela i institucije obvezni su pomagati stečajnom upravitelju u izvršenju njegovih dužnosti.

Stečajni upravitelj prima novčana sredstva uplaćena radi namirenja dužnikovih tražbina od datuma konačnosti rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Stečajni upravitelj prosljeđuje na objavu popise prihvaćenih i odbijenih tražbina, zajedno s financijskim izvješćima dužnika, u Registru trgovačkih društava čim se dovrše te ih stavlja na raspolaganje vjerovnicima i dužniku u pisarnici suda.

Kako bi povećao vrijednost stečajne mase, stečajni upravitelj naplaćuje neplaćene udjele i doprinose od članova društava s ograničenom odgovornošću i može podnijeti zahtjev na temelju članaka 645., 646. i 647. Zakona o trgovini te članka 135. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima u vezi s postupkom u slučaju nesolventnosti te kondemnatorne tužbe povezane s tom tražbinom. Kad zahtjev podnosi vjerovnik, sud određuje stečajnog upravitelja kao sutužitelja sua sponte. Stečajni upravitelj mora sudjelovati u postupku pokrenutom u pogledu deklaratorne tužbe koju je dužnik ili vjerovnik podnio na temelju članka 694. Zakona o trgovini.

Stečajni upravitelj organizira prodaju imovinskih prava uključenih u stečajnu masu nakon što dobije dopuštenje suda, sastavlja diobni popis iznosa raspoloživih za raspodjelu vjerovnicima koji drže tražbine na temelju članka 722. stavka 1. Zakona o trgovini ovisno o njihovu isplatom redu, povlasticama i instrumentima osiguranja, dostavlja popis za upis u Registar trgovačkih društava i izvršava plaćanja u skladu s njim. Stečajni upravitelj, postupajući prema nalogu suda, u banku polaže iznose izdvojene u trenutku završne diobe za nenaplaćene ili osporavane tražbine.

Ako dužnik dogovori namiru svih vjerovnika s prihvaćenim tražbinama, stečajni upravitelj ne zastupa dužnika kao stranku.

Stečajni upravitelj svoje ovlasti mora izvršavati razborito i savjesno. Stečajni upravitelj ne smije svoje ovlasti prenijeti na treću stranu bez izričitog dopuštenja suda. Stečajni upravitelj ne smije pregovarati u ime dužnika osobno ili preko povezane strane. Stečajni upravitelj ne smije ni na koji način izravno ili preko druge osobe steći osobnu imovinu ili imovinska prava iz stečajne mase. To se ograničenje primjenjuje na bračnog druga stečajnog upravitelja, njegove rođake u izravnoj liniji te njegove rođake u pobočnoj liniji do šest koljena i po tazbini do trećeg koljena. Stečajni upravitelj ne smije otkrivati nikakve činjenice, podatke i informacije do kojih je došao tijekom izvršavanja ovlasti i dužnosti u okviru svoje funkcije.

Ako stečajni upravitelj ne izvršava svoje dužnosti ili ih ne izvršava primjereno, sud ga može kazniti novčanom kaznom do iznosa jednomjesečne naknade za rad. Stečajni upravitelj obavezan je platiti naknadu u iznosu koji odgovara zakonskim kamatama za svako kašnjenje u polaganju primljenih iznosa u banku.

Stečajni upravitelj obavezan je dužniku i vjerovnicima nadoknaditi svaku štetu koju je protupravno prouzročio pri izvršenju svojih dužnosti.

Nakon okončanja mandata stečajni upravitelj mora odmah predati poslovne knjige, evidencije i račune, zajedno s imovinom primljenom na čuvanje, novom stečajnom upravitelju ili osobi koju odredi sud te dužniku ako je plan oporavka prihvaćen za razmatranje [na skupštini vjerovnika]. Ovlasti stečajnog upravitelja prestaju zaključenjem postupka u slučaju nesolventnosti. Stečajni upravitelj predaje poslovne knjige i ostatak dužnikove imovine njegovu upravljačkom tijelu. Prava stečajnog upravitelja vraćaju se ako se donese odluka o ponovnom pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Funkcija pomoćnika stečajnog upravitelja uvedena je 2017. Pomoćnik stečajnog upravitelja fizička je osoba koja ispunjava sve zahtjeve za stečajne upravitelje, osim zahtjeva u pogledu relevantnog stručnog iskustva od najmanje dvije godine, položenog ispita za stjecanje kvalifikacija u skladu s postupkom utvrđenim posebnom uredbom i uključivanja na popis stručnjaka koji se mogu imenovati stečajnim upraviteljima, a koji je odobrio ministar pravosuđa i koji je objavljen u Službenom listu. Na pomoćnike stečajnih upravitelja ne smiju se nikad primjenjivati mjere predviđene člankom 65. stavkom 2. točkom 11. Zakona o bankama ili člankom 103. stavkom 2. točkom 16. Zakona o kreditnim institucijama.

Kako bi ih se imenovalo pomoćnikom stečajnog upravitelja, podnositelji zahtjeva moraju položiti ispitivanje kvalifikacija u skladu s postupkom propisanim uredbom. Ministar pravosuđa izdaje nalog za uključivanje pomoćnika stečajnih upravitelja koji ispunjavaju potrebne zahtjeve u pogledu kvalifikacija na poseban popis.

Pomoćnici stečajnih upravitelja mogu poduzimati određene radnje u nadležnosti stečajnog upravitelja te postupati u skladu s uputama stečajnog upravitelja i relevantnim postupkom (na temelju odobrenja s izričitim dopuštenjem suda). Pomoćnik stečajnog upravitelja može potpisivati određene dokumente koji se odnose na rad stečajnog upravitelja tako što uz svoj potpis dodaje riječ „pomoćnik”. Pomoćnik stečajnog upravitelja solidarno je odgovoran sa stečajnim

upraviteljem za svaku štetu koju je protupravno prouzročio pri izvršenju svojih dužnosti. Odnosi stečajnog upravitelja i pomoćnika stečajnog upravitelja uređuju se ugovorom. Ako ne postoje posebna pravila, djelatnost pomoćnika stečajnih upravitelja uređena je pravilima koja se primjenjuju na stečajne upravitelje.

Stečajni upravitelj imenovan presudom stranog suda izvršava prava koja su mu dodijeljena u zemlji u kojoj je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti sve dok njegovo postupanje nije u suprotnosti s javnim poretom Republike Bugarske. Na zahtjev stečajnog upravitelja kojeg je imenovao strani sud bugarski sud može nad trgovcem kojeg je strani sud proglasio nesolventnim pokrenuti dodatni postupak u slučaju nesolventnosti ako on posjeduje znatnu imovinu u Bugarskoj. Za odobrenje plana oporavka u dodatnom postupku u slučaju nesolventnosti potrebna je suglasnost stečajnog upravitelja u glavnom postupku. Za prijedlog za poništenje transakcije koji je podnio stečajni upravitelj u glavnom ili dodatnom postupku smatra se da je podnesen u oba postupka.

5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?

U postupku u slučaju nesolventnosti tražbina vjerovnika može se prebiti obvezom vjerovnika prema dužniku ako su oba duga postojala prije datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, ako su bila međusobno izvršiva i iste vrste te ako je vjerovnikova tražbina dospjela. Ako vjerovnikova tražbina dospije tijekom postupka u slučaju nesolventnosti ili kao posljedica rješenja o proglašenju nesolventnosti dužnika, pod uvjetom da su kao rezultat tog rješenja oba duga istog isplalnog reda, vjerovnik može prebiti svoj dug tek nakon dospeljeća tog duga ili nakon što oba duga postanu dugovi istog isplalnog reda. Izjava o prijeloju mora se dostaviti stečajnom upravitelju.

Prijeboj se može poništiti u pogledu vjerovnika stečajne mase ako je vjerovnik stekao tražbinu i zabilježio dug prije datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, znajući u vrijeme stjecanja tražbine ili nastanka duga da je dužnik nesolventan ili prezađužen ili da je podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Neovisno o vremenu nastanka uzajamnih dugova, prijeboj koji dužnik izvršava nakon izjave o nesolventnosti ili prezađuženosti, ali ne ranije od godinu dana prije datuma podnošenja zahtjeva, nevažeći je u pogledu vjerovnika stečajne mase, osim u pogledu dijela duga koji bi vjerovnik primio u trenutku diobe nakon unovčenja imovine.

Tužbu za poništenje prijeloja može podnijeti stečajni upravitelj ili, ako je ne podnese stečajni upravitelj, vjerovnik stečajne mase u roku od godine dana od datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti ili datuma donošenja rješenja o ponovnom pokretanju zaustavljenog postupka u slučaju nesolventnosti. Ako je dug prebijen nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, rok za podnošenje tužbe za poništenje prijeloja počinje teći od datuma prijeloja.

Pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ima odgovodni učinak za sve parnice i arbitražne postupke u pogledu imovinskih, parničnih i trgovačkih sporova u kojima je dužnik stranka (osim u radnim sporovima u pogledu novčanih tražbina dužnika). Ta se odredba ne primjenjuje ako je, na datum pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti u drugom predmetu u kojem je dužnik tuženik, sud pristao ispitati prigovor koji je dužnik istaknuo protiv prijeloja.

6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?

Najkasnije mjesec dana od datuma donošenja rješenja o zastoju postupka u slučaju nesolventnosti zbog neplaćanja početnih troškova postupka (rješenje u skladu s člankom 632. stavkom 1. Zakona o trgovini) dužnik mora raskinuti ugovore o radu sa svojim radnicima i zaposlenicima, obavijestiti nadležnu lokalnu upravu Nacionalne agencije za javne prihode, izdati potrebne dokumente kojima se potvrđuju radno iskustvo i duljina staža za potrebe socijalnog osiguranja navedenih radnika i zaposlenika, sastaviti referentni dokument u kojem se navode sve osobe s osiguranim tražbinama na temelju Zakona o osiguranim tražbinama radnika i zaposlenika u slučaju nesolventnosti poslodavca te podzakonskih akata kojima se utvrđuju pravila njegove provedbe i nadležnom lokalnom uredu Nacionalnog zavoda za osiguranje predati evidencije društva.

Stečajni upravitelj može raskinuti svaki ugovor u kojem je dužnik stranka zbog djelomičnog ili bitnog neizvršenja ugovora. Stečajni upravitelj dostavlja obavijest o raskidu ugovora 15 dana unaprijed te mora odgovoriti na zahtjeve druge stranke za dostavljanje informacija o tome hoće li se ugovor raskinuti ili će i dalje vrijediti tijekom istog razdoblja. Ako stečajni upravitelj ne odgovori na zahtjev, smatra se da je ugovor raskinut. U slučaju raskida ugovora druga strana ima pravo na naknadu štete. Kad ugovor na temelju kojeg dužnik izvršava redovita plaćanja ostaje valjan, stečajni upravitelj nije obavezan podmiriti zaostatke na temelju njega koji su nastali prije donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Stečajni upravitelj prima novčana sredstva uplaćena radi namirenja dužnikovih tražbina od datuma konačnog rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Namira dužnikove tražbine nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, ali prije datuma stupanja na snagu tog rješenja, vrijedi ako stranka koja je namirila tražbinu nije bila svjesna da je postupak u slučaju nesolventnosti pokrenut ili je, ako je bila svjesna postupka, gospodarska korist kojom je tražbina namirena bila uključena u stečajnu masu. Postupanje u dobroj vjeri pretpostavlja se dok se ne dokaže drukčije.

U skladu s člankom 646. Zakona o trgovini sljedeće ne vrijedi za vjerovnike ako je izvršeno nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti povredom utvrđenih pravila postupka:

namira duga nastalog prije donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

zalog ili hipoteka zasnovani na pravu ili osobnoj imovini iz stečajne mase

transakcija koja uključuje pravo ili imovinu iz stečajne mase.

7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev parnica koje su u tijeku)?

Prije donošenja rješenja o zahtjevu za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti sud može, na zahtjev vjerovnika ili po službenoj dužnosti i ako je to nužno za očuvanje dužnikove imovine, naložiti zastoj postupka izvršenja nad dužnikovom imovinom, osim ako je postupak izvršenja pokrenut u skladu sa Zakonikom o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja. Kad mjere zahtijeva vjerovnik, sud ih prihvaća ako je vjerovnikov prijedlog potkrijepljen uvjerljivim pisanim dokazima i/ili ako se dostavi osiguranje u iznosu koji odredi sud radi naknade štete dužniku u slučaju da se kasnije utvrdi da dužnik nije nesolventan ili prezađužen. Sud može ukinuti izrečenu mjeru osiguranja ako više nije nužno za očuvanje stečajne mase.

O rješenju se obavješćuje stranku na koju se mjere primjenjuju i stranku koja je zatražila njihovo izricanje. Rješenje se mora izvršiti odmah te se protiv njega može podnijeti žalba u roku od sedam dana od datuma primitka obavijesti. Žalbe ne odgađaju izvršenje rješenja. Smatra se da su mjere osiguranja ukinute od datuma donošenja rješenja kojim se odbija zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Izrečena mjera osiguranja ima učinak do datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Od tog datuma njezin učinak zamjenjuje se učinkom rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.

Rješenje o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti ima odgovodni učinak na postupak izvršenja nad imovinom uključenom u stečajnu masu, osim nad imovinom predviđenom člankom 193. Zakonika o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja. Ako se plaćanje u korist tužitelja izvršava između datuma zastoja postupka izvršenja i stupanja na snagu rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, plaćeni iznos vraća se u stečajnu masu. Ako postoji opasnost od štete za interese vjerovnika i ako se poduzimaju koraci kako bi se instrument osiguranja aktivirao u korist osiguranog vjerovnika, sud može dopustiti nastavak postupka pod uvjetom da se dio prihoda koji premašuje iznos osiguranja doda stečajnoj masi. Ako se tražbina podnese i prihvati u postupku u slučaju nesolventnosti, prekida se zaustavljeni postupak. Zapljene i ovrhe izrečene u postupku izvršenja ne mogu se izvršiti nad tražbinama vjerovnika stečajne mase. Izricanje mjera osiguranja u skladu sa Zakonom o parničnom postupku ili Zakonikom o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja nad dužnikovom imovinom nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti nije dopušteno.

Imovina iz članka 193. Zakonika o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja imovina je koja je predmet mjera osiguranja koje su već izrečene u postupku izvršenja za naplatu javnog duga koji je započeo prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti. Predmetnu imovinu unovčuje javni izvršitelj u skladu s pravilima i postupkom utvrđenima u Zakoniku o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja. Kad prihodi od unovčenja imovine nisu dovoljni za pokriće punog iznosa tražbine, pripisanih kamata i naknada plaćenih u javnom postupku izvršenja, ostatak tražbine središnje države ili općine namiruje se u skladu s općim pravilima. Kad prihodi od unovčenja imovine premašuju puni iznos tražbine, pripisanih kamata i naknada plaćenih u javnom postupku izvršenja, javni izvršitelj ostatak prihoda uplaćuje na račun stečajne mase. Ako javni izvršitelj ne unovči imovinu u roku od šest mjeseci od početka postupka u slučaju nesolventnosti, imovina se s javnog izvršitelja prenosi na stečajnog upravitelja i unovčuje u postupku u slučaju nesolventnosti.

Tužba u pogledu imovinskih sporova na temelju građanskog ili trgovačkog prava ne može se podnijeti pred sudom ili arbitražnim sudištem nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, osim u sljedećim slučajevima:

za zaštitu prava trećih strana koje su vlasnici imovine uključene u stečajnu masu u radnim sporovima

u pogledu novčanih tražbina osiguranih imovinom u vlasništvu trećih strana.

Sljedeće stranke mogu podnijeti deklaratornu tužbu na temelju članka 694. Zakona o trgovini kojom se traži utvrđivanje postojeće tražbine koja nije prihvaćena u postupku u slučaju nesolventnosti ili osporava postojanje prihvaćene tražbine:

dužnik, ako sud odbije prigovor protiv tražbine koju je prihvatio stečajni upravitelj ili uključi tu tražbinu na popis prihvaćenih tražbina

vjerovnik s neprihvaćenom tražbinom, ako sud ne razmotri prigovor ili isključi tražbinu s popisa prihvaćenih tražbina

vjerovnik, ako sud odbije njegov prigovor protiv prihvaćanja tražbine drugog vjerovnika ili uključi tražbinu drugog vjerovnika na popis prihvaćenih tražbina.

Zahtjev za konvalidaciju može se podnijeti u roku od 14 dana od dana objave rješenja o odobrenju popisa prihvaćenih tražbina u Registru trgovačkih društava. Stečajni upravitelj mora sudjelovati u postupku. Nakon što stupi na snagu, to je rješenje obvezujuće za dužnika, stečajnog upravitelja i sve vjerovnike u postupku u slučaju nesolventnosti.

Valjanost prodaje imovine uključene u stečajnu masu kako bi je se unovčilo može se osporavati u parničnom postupku ako je imovinu stekla stranka koja nije imala pravo nadmetanja na dražbi ili ako prodajna cijena nije plaćena. U potonjem slučaju kupac može odbiti tužbu plaćanjem dospjelog iznosa, zajedno s kamatama pripisanima od dana kad je proglašen kupcem prodane imovine.

Ako stranka više ne posjeduje imovinsko pravo nakon što je imovina prodana kako bi je se unovčilo te nakon što ju je kupac stekao i ušao u posjed, pravnu zaštitu može zatražiti samo podnošenjem tužbe radi utvrđenja prava vlasništva.

8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Početak postupka u slučaju nesolventnosti ima odgovodni učinak za sve parnice i arbitražne postupke u pogledu imovinskih sporova na temelju građanskog ili trgovačkog prava u kojima je dužnik stranka, osim u radnim sporovima u pogledu novčanih tražbina dužnika. Ta se odredba ne primjenjuje ako je, na datum pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti u drugom predmetu u kojem je dužnik tuženik, sud prihvatio na razmatranje prigovor koji je dužnik istaknuo protiv prijeloja. Zaustavljeni postupak ponovno se pokreće ako je tražbina prihvaćena u postupku u slučaju nesolventnosti, odnosno ako je uključena na popis prihvaćenih tražbina koji je odobrio sud.

Zaustavljeni postupak ponovno se pokreće uz sudjelovanje: 1. stečajnog upravitelja i vjerovnika, ako tražbina nije uključena na popis tražbina koje je prihvatio stečajni upravitelj ili na popis tražbina koji je odobrio sud ili 2. stečajnog upravitelja, vjerovnika i stranke koja je istaknula prigovor, ako je tražbina uključena na popis tražbina koje je prihvatio stečajni upravitelj, ali se osporava njezino uključivanje. U tom je slučaju rješenje obvezujuće za dužnika, stečajnog upravitelja i sve vjerovnike s tražbinama u pogledu stečajne mase.

Postupak koji je u tijeku nad dužnikom u pogledu novčanih tražbina osiguranih imovinom trećih strana ne može se zaustaviti.

9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?

Vjerovnik s tražbinom prema dužniku na temelju komercijalne transakcije može podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i pridružiti se postupku pokrenutom na temelju zahtjeva za pokretanje postupka koji je podnio drugi vjerovnik. U zahtjevu dužnik može predložiti i plan oporavka te imenovati osobu koja ispunjava navedene zahtjeve za imenovanje stečajnih upravitelja ako sud naloži pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Vjerovnik od suda može zatražiti da naloži privremene mjere i mjere osiguranja prije donošenja rješenja o zahtjevu za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, ako su potrebne za očuvanje imovine dužnika.

Kad je jasno da bi nastavak poslovanja poduzeća bio štetan za stečajnu masu, sud može, na prijedlog vjerovnika, naložiti prestanak poslovanja od datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti ili od kasnijeg datuma, ali prije isteka roka do kojeg se mora predložiti plan oporavka.

Kad raspoloživa imovina dužnika nije dovoljna za pokriće početnih troškova postupka u slučaju nesolventnosti, sud određuje iznos koji vjerovnik u određenom roku treba unaprijed platiti za pokretanje tog postupka. Ako dužnikova imovina nije dovoljna ili početni troškovi nisu plaćeni unaprijed, vjerovnik može zatražiti ponovno pokretanje zaustavljenog postupka u slučaju nesolventnosti u roku od godine dana od donošenja naloga za zastoj postupka.

Vjerovnici mogu osporavati naloge i rješenja suda donesene u postupku u slučaju nesolventnosti te postupanja i odluke upravljačkih tijela dužnika ako su ispunjeni preduvjeti predviđeni Zakonom o trgovini.

U postupku u slučaju nesolventnosti obavijesti i pozivi za saslušanje dostavljaju se vjerovnicima koji su stranke u postupku na njihovu adresu u Bugarskoj. Ako je vjerovnik promijenio adresu, a da pritom nije obavijestio sud, smatra se da su svi pozivi i dokumenti priloženi spisu valjano dostavljeni. Kad vjerovnik nema adresu u Bugarskoj te se njegovo sjedište nalazi u drugoj zemlji, mora dostaviti adresu za primanje pismena u Bugarskoj. Ako ne dostavi adresu za primanje pismena u Bugarskoj, poziv se objavljuje u Registru trgovačkih društava. Nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti smatra se da su stranke obaviještene o nespornim aktima suda koji ne podliježu upisu u Registar trgovačkih društava ili obavješćivanju stranaka u skladu sa Zakonom o parničnom postupku upisom tih akata u sudski registar. Ako je Zakonom o trgovini predviđeno da se pozivi strankama trebaju dostaviti u okviru obavijesti objavljenih u Registru trgovačkih društava, pozivi, obavijesti ili pozivi na saslušanje moraju se objaviti najmanje sedam dana prije zakazanog datuma skupštine ili saslušanja.

Prvoj skupštini vjerovnika prisustvuju vjerovnici uključeni na popis koji je privremeni stečajni upravitelj sastavio na temelju dužnikovih poslovnih knjiga i izvadata iz tih knjiga te koji se predstavlja na toj skupštini. Vjerovnici skupštini prisustvuju osobno ili preko opunomoćenika ovlaštenog za zastupanje vjerovnika na temelju izričite punomoći. Kad je vjerovnik fizička osoba, potpis davatelja punomoći na tom dokumentu mora se ovjeriti. Odluke se donose običnom većinom glasova vjerovnika na popisu, isključujući glasove vjerovnika koji su trenutačno povezani s dužnikom, vjerovnika koji su bili povezani s dužnikom tri godine prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti i vjerovnika koji su tražbine stekli od stranaka koje su s dužnikom bile povezane tri godine prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti. Prva skupština vjerovnika:

razmatra izvješće koje je sastavio privremeni stečajni upravitelj

predlaže stalnog stečajnog upravitelja i prijedlog dostavlja sudu

bira odbor vjerovnika.

Skupština vjerovnika ne saziva se u sljedećim slučajevima:

tri godine prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti dužnik nije dostavio svoja godišnja financijska izvješća u Registar trgovačkih društava;

dužnik ne izvršava svoje obveze u pogledu suradnje s privremenim stečajnim upraviteljem i odbija predati poslovne knjige ili je knjige vodio na način koji je očito neprimjeren.

U tom slučaju privremeni stečajni upravitelj kojeg je imenovao sud izvršava svoje dužnosti dok skupština vjerovnika ne imenuje stalnog stečajnog upravitelja nakon što sud odobri tražbine koje je prihvatio stečajni upravitelj.

Skupština vjerovnika može se sazvati na zahtjev dužnika, stečajnog upravitelja, odbora vjerovnika ili vjerovnika koji drže petinu ukupnog iznosa prihvaćenih tražbina. Skupština vjerovnika održava se neovisno o broju prisutnih vjerovnika te njome predsjedava sudac koji vodi postupak. Za potrebe donošenja odluka svaki vjerovnik ima određeni broj glasova koji odgovara udjelu njegove tražbine u ukupnom iznosu prihvaćenih tražbina s pravima glasa koje je dodijelio sud. Prava glasa mogu se dodijeliti i vjerovnicima u parnicama ili arbitražnim postupcima koji su ponovno pokrenuti nad dužnikom u pogledu imovinskih sporova na temelju građanskog ili trgovačkog prava, ako je tražbina potkrijepljena uvjerljivim pisanim dokazima; vjerovnicima s neprihvaćenim tražbinama koji su podnijeli deklaratorne tužbe u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini; i vjerovnicima s prihvaćenim tražbinama protiv kojih je podnesena tužba za osporavanje postojanja tražbine u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini. Prava glasa ne daju se vjerovnicima s neosiguranim tražbinama u pogledu zakonskih kamata ili kamata na temelju ugovora dospjelih za plaćanje nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, vjerovnicima s tražbinama po osnovi zajmova koje je dužniku odobrio poslovni partner ili član društva i vjerovnicima s tražbinama koje proizlaze iz donacija ili troškova koji su vjerovniku nastali tijekom postupka, osim u slučaju prethodno plaćenih troškova kad imovina dužnika nije dovoljna za pokriće plaćenih troškova. Odluke se donose običnom većinom, osim ako je drukčije navedeno u Zakonu o trgovini.

Skupština vjerovnika:

razmatra izvješće o aktivnostima stečajnog upravitelja

razmatra izvješće odbora vjerovnika

bira stečajnog upravitelja ako nije izabran

donosi odluke o razrješenju stečajnog upravitelja i njegovoj zamjeni

određuje trenutnu naknadu, mijenja naknadu i određuje konačnu naknadu za stečajnog upravitelja

bira odbor vjerovnika ako odbor nije izabran ili mijenja njegov sastav

predlaže sudu iznos naknade za uzdržavanje koja se odobrava dužniku i njegovoj obitelji

određuje način na koji će se unovčiti dužnikova imovina, metodu i uvjete vrednovanja imovine, odabir procjenitelja i njihovu naknadu za rad.

Ako skupština vjerovnika ne može donijeti odluku o imenovanju stečajnog upravitelja, imenuje ga sud, a ako ne može donijeti odluku o načinu i pravilima unovčenja dužnikove imovine, odluku donosi stečajni upravitelj. Sud razrješuje stečajnog upravitelja na prijedlog vjerovnika koji drže više od polovine ukupnog iznosa svih tražbina. Sud, postupajući na prijedlog vjerovnika, može u svakom trenutku razriješiti stečajnog upravitelja ako ne izvršava svoje dužnosti ili postupa na način koji je štetan za interese vjerovnika ili dužnika.

Skupština vjerovnika može donijeti odluku o imenovanju nadzornog tijela s ovlastima za kontrolu aktivnosti dužnika za vrijeme provedbe plana oporavka ili kraće, uključujući kad to nije izričito predviđeno tim planom.

U dogovoru sa skupštinom vjerovnika sud stečajnom upravitelju može dopustiti da proda osobnu imovinu dužnika prije odobrenja unovčenja stečajne imovine ako trošak skladištenja te osobne imovine do donošenja naloga za unovčenje u skladu s općim postupkom premašuje njezinu vrijednost. Ostala imovina uključena u stečajnu masu može se prodati u dogovoru sa skupštinom vjerovnika ako je to potrebno za pokriće troškova postupka u slučaju nesolventnosti i ako ni jedan vjerovnik nije pristao unaprijed platiti troškove nakon što je pozvan da to učini.

Postupajući na prijedlog stečajnog upravitelja i u skladu s odlukom donesenom na skupštini vjerovnika, stečajni sud odobrava prodaju dužnikove imovine u izravnim pregovorima ili preko posrednika kad se osobna imovina i imovinska prava, nakon što su dani na prodaju u cijelosti, kao zasebni dijelovi ili pojedinačne stavke i prava, nisu prodali zbog izostanka ili povlačenja kupca.

Odluke skupštine vjerovnika obvezujuće su za sve vjerovnike, uključujući one koji nisu prisutni na skupštini. Na temelju prijedloga vjerovnika sud može ukinuti odluku skupštine vjerovnika ako je nezakonita ili izrazito štetna za interese nekih vjerovnika.

Skupština vjerovnika može izabrati odbor vjerovnika koji čine najmanje tri člana i najviše devet članova. Odbor vjerovnika mora se sastojati od članova koji predstavljaju osigurane i neosigurane vjerovnike, osim onih iz članka 616. stavka 2. Zakona o trgovini (vjerovnici čije se tražbine namiruju nakon što su tražbine svih ostalih vjerovnika u cijelosti namirene). Odbor vjerovnika podupire i nadzire aktivnosti stečajnog upravitelja koje se odnose na upravljanje dužnikovom imovinom, provjerava trgovačke evidencije dužnika i raspoloživa novčana sredstva, daje mišljenja o nastavku poslovanja dužnikova poduzeća i o naknadi za rad privremenog stečajnog upravitelja i upravitelja po službenoj dužnosti, radnjama poduzetima u pogledu unovčenja stečajne mase te o obvezi stečajnog upravitelja u drugim predmetima. Članovi odbora vjerovnika imaju pravo na naknadu na račun vjerovnika u iznosu određenom u trenutku njihova izbora.

Stečajni upravitelj ne smije ni na koji način izravno ili preko druge osobe steći osobnu imovinu ili imovinska prava iz stečajne mase. To se ograničenje primjenjuje na bračnog druga stečajnog upravitelja, njegove rođake u izravnoj liniji te njegove rođake u pobočnoj liniji do šest koljena i po tazbini do trećeg koljena.

Zaustavljeni parnični i arbitražni postupci u pogledu imovinskih sporova na temelju građanskog i trgovačkog prava u kojima je dužnik stranka ponovno se pokreću te se nastavljaju uz sudjelovanje stečajnog upravitelja i vjerovnika ako tražbina nije uključena na popis tražbina koje je prihvatio stečajni upravitelj ili na popis tražbina koji su odobrili sud ili stečajni upravitelj, vjerovnik i stranka koja je istaknula prigovor, ako je tražbina uključena na popis tražbina koje je prihvatio stečajni upravitelj, ali se osporava njezino uključivanje.

Stečajni sud, postupajući na prijedlog vjerovnika, može prihvatiti mjere osiguranja propisane zakonom kako bi se osigurala raspoloživa imovina dužnika.

Vjerovnik može prebiti dug koji duguje dužniku ako su ispunjeni uvjeti propisani člankom 645. Zakona o trgovini. Kako bi povećao vrijednost stečajne mase, stečajni upravitelj može podnijeti tužbu na temelju članaka 645., 646. i 647. Zakona o trgovini te članka 135. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima u vezi s postupkom u slučaju nesolventnosti te kondemnatorne tužbe povezane s tim tražbinama. Kad zahtjev podnosi vjerovnik, drugi vjerovnik ne može podnijeti zahtjev u pogledu iste tražbine. Međutim, drugi vjerovnik može od suda zatražiti da se pridruži kao sutužitelj prije prvog ročišta u predmetu. Vjerovnik može od stečajnog upravitelja zatražiti da dostavi registar i izvješće na pregled te sastavi posebno izvješće o pitanjima od interesa koja nisu razmotrena u izvješću za određeno razdoblje. Vjerovnik može podnijeti prigovor na pisano izvješće stečajnog upravitelja o njegovu razrješenju u roku od sedam dana od datuma predstavljanja izvješća.

Vjerovnici mogu stečajnom sudu dostaviti svoje tražbine u pisanoj obliku. Sudu mogu dostaviti pisane prigovore na tražbine koje je stečajni upravitelj prihvatio ili nije prihvatio u roku od sedam dana od datuma objave popisa u Registru trgovačkih društava i podnijeti deklaratorne tužbe u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini u roku do 14 dana od datuma donošenja rješenja suda kojim se odobrava objava popisa u Registru trgovačkih društava.

Vjerovnici mogu stečajnom sudu dostaviti svoje tražbine u pisanoj obliku. Sudu mogu dostaviti pisane prigovore na tražbine koje je stečajni upravitelj prihvatio ili nije prihvatio u roku od sedam dana od datuma objave popisa u Registru trgovačkih društava te kasnije podnijeti deklaratorne tužbe kojima se

traži potvrda neprihvaćenih ili osporava postojanje prihvaćenih tražbina u roku od sedam dana od datuma donošenja rješenja suda kojim se odobrava objava popisa u Registru trgovačkih društava.

Plan oporavka mogu predložiti vjerovnici koji drže najmanje trećinu osiguranih tražbina i vjerovnici koji drže najmanje trećinu neosiguranih tražbina, osim sljedećih vjerovnika: vjerovnika s tražbinama proizašlima iz zakonskih ili ugovornih kamata na neosigurane dugove, koje su dospjele nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti; vjerovnika s tražbinama koje proizlaze iz zajmova koje je poslovni partner ili član društva odobrio dužniku; vjerovnika s tražbinama koje proizlaze iz donacija ili troškova koji su vjerovniku nastali tijekom postupka u slučaju nesolventnosti, osim u slučaju prethodno plaćenih troškova kad imovina dužnika nije dovoljna za njihovo pokrivenje.

Vjerovnik s prihvaćenom tražbinom ili pravom glasa koje je priznao sud može predložiti plan oporavka upravitelja poslovanja nesolventnog poduzeća dužnika i glasovati o njemu (uključujući u odsutnosti, na temelju ovjerenog dopisa s njegovim potpisom). Vjerovnici, uključujući vjerovnike s neprihvaćenim tražbinama za koje je sudu podnesena deklaratorna tužba u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini, mogu podnijeti prigovor na doneseni plan u roku od sedam dana od dana donošenja plana.

Ako dužnik ne izvršava svoje obveze na temelju plana, vjerovnici koji drže najmanje 15 % ukupnog iznosa tražbina preoblikovanih na temelju plana mogu zatražiti ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Vjerovnik može podnijeti pisani prigovor na diobni popis i nakon toga podnijeti žalbu protiv rješenja kojim je sud odobrio taj popis.

Ako dužnik ne ispunjava svoje obveze iz izvansudskog sporazuma sklopljenog s vjerovnicima na temelju članka 740. Zakona o trgovini, vjerovnici koji drže najmanje 15 % ukupnog iznosa svih tražbina mogu od suda zatražiti da ponovno pokrene postupak u slučaju nesolventnosti.

Dužnik ili vjerovnik s prihvaćenom tražbinom ili tražbinom koja je utvrđena u parničnom postupku može zatražiti ponovno pokretanje zaustavljenog postupka u roku od godine dana od datuma donošenja naloga suda za zastoj postupka ako se tijekom tog razdoblja oslobode iznosi izdvojeni za osporavane tražbine ili ako se otkrije imovina koja nije bila poznata tijekom postupka u slučaju nesolventnosti.

U roku od mjesec dana od datuma objavljivanja dužnikova zahtjeva da mu se odobri restitutio in integrum u Registru trgovačkih društava svaki vjerovnik s prihvaćenom tražbinom ili tražbinom utvrđenom u parničnom postupku može na njega podnijeti prigovor.

Na zahtjev vjerovnika bugarski sud može nad trgovcem kojeg je strani sud proglasio nesolventnim pokrenuti dodatni postupak u slučaju nesolventnosti ako posjeduje znatnu imovinu u Bugarskoj. Vjerovnik koji je primio djelomičnu isplatu u glavnom postupku sudjeluje u diobi imovine u dodatnom postupku ako udio koji bi primio premašuje udio koji treba raspodijeliti drugim vjerovnicima u dodatnom postupku.

10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolventničke mase ili raspolagati njome?

Stečajni upravitelj ima sljedeće ovlasti: podnositi upite i utvrditi imovinu koja pripada dužniku; sudjelovati u parnicama protiv dužnika ili podnositi tužbe u ime dužnika; u slučajevima predviđenima zakonom zatražiti prekid, raskid ili poništenje ugovora u kojima je dužnik stranka; naplatiti novčana potraživanja dužnika i prihode položiti na poseban račun; uz dopuštenje suda raspolagati dužnikovim novčanim sredstvima na bankovnim računima kad je to potrebno radi upravljanja dužnikovom imovinom i njezina očuvanja; i unovčiti imovinu uključenu u stečajnu masu.

Stečajni upravitelj prodaje osobnu imovinu i imovinska prava uključena u stečajnu masu u cijelosti, kao zasebne dijelove ili pojedinačne stavke i prava nakon što dobije dopuštenje suda i u skladu s odlukom donesenom na skupštini vjerovnika. Ako se ta odluka ne donese, stečajni upravitelj odlučuje o načinu i postupku unovčenja imovine i pravilima za njezino vrednovanje koje provode odabrani procjenitelji.

Stečajni upravitelj sastavlja obavijest o prodaji koja sadržava informacije o dužniku, opis imovine za prodaju, pravila i postupak prodaje, datum, vrijeme i mjesto prodaje, rok za podnošenje ponuda tijekom tog dana i vrednovanje imovine za prodaju. Stečajni upravitelj obavijest postavlja na istaknutom mjestu u prostorima općine u kojoj se nalazi sjedište dužnikova poduzeća i u prostorima glavnog ureda dužnika najmanje 14 dana prije datuma prodaje navedenog u obavijesti. Uz to, stečajni upravitelj sastavlja protokol s pojedinostima o prethodno navedenim radnjama te ga objavljuje u posebnom biltenu Ministarstva gospodarstva 14 dana prije datuma prodaje navedenog u obavijesti.

Prodaja se održava u uredu stečajnog upravitelja ili na adresi sjedišta poduzeća dužnika na datum određen u obavijesti. Ponuditelji koji žele sudjelovati u prodaji moraju unaprijed položiti iznos od 10 % procijenjene vrijednosti. Svaki ponuditelj mora navesti ponuđenu cijenu u brojkama i slovima te ponudu, zajedno s potvrdom o uplaćenom depozitu, dostaviti u zapečaćenoj omotnici. Ponude se stečajnom upravitelju dostavljaju na dan prodaje do određenog roka i upisuju u poseban registar prema redoslijedu kojim su zaprimljene. Nakon isteka određenog roka stečajni upravitelj objavljuje zaprimljene ponude u prisutnosti ponuditelja i sastavlja poseban zapisnik o postupku. Ponude koje su dostavili ponuditelji koji ne ispunjavaju uvjete i čija je ponuđena cijena niža od procijenjene vrijednosti, ako postoji, ništave su. Imovina se prodaje najboljem ponuditelju. Ako je najvišu cijenu ponudilo više ponuditelja, kupac se određuje dražbom koju stečajni upravitelj provodi odmah u prisutnosti ponuditelja. Najuspješniji ponuditelj unosi se u zapisnik koji sastavlja stečajni upravitelj i koji zatim potpisuju stečajni upravitelj i svi ponuditelji. Kupac mora platiti ponuđenu cijenu, uz odbitak depozita od 10 % koji je uplaćen unaprijed, u roku od sedam dana od prodaje. Kad je kupac vjerovnik s prihvaćenom tražbinom ili osigurani vjerovnik, stečajni upravitelj sastavlja diobni popis, u kojem navodi udio cijene koju kupac treba platiti i koji se zadržava radi namirenja tražbina drugih vjerovnika te udio cijene koji se prebija s tražbinom vjerovnika. U tom slučaju kupac mora platiti iznose koji će se zadržati kako bi se namirile tražbine drugih vjerovnika, kako su predviđene u diobnom popisu, u roku od sedam dana od datuma kad taj popis ima učinak ili, ako ne postoje drugi vjerovnici, iznos za koji cijena koju treba platiti premašuje njegovu tražbinu. Ako se cijena ne plati u roku od sedam dana, stečajni upravitelj imovinu nudi ponuditelju s drugom najvišom cijenom, osim ako je on povukao svoj polog. Ako taj ponuditelj pristane, stečajni upravitelj imenuje ga kupcem. Stečajni upravitelj ponavlja postupak, ako je potrebno, dok se imovina ne ponudi svim ponuditeljima koji su ponudili cijenu višu od procijenjene vrijednosti.

Ako ne postoje drugi ponuditelji ili ako nisu zaprimljene valjane ponude, ili ako kupac ne plati cijenu, objavljuje se nova obavijest o prodaji te se organizira dražba s otvorenim nadmetanjem, pri čemu početna cijena iznosi 80% procijenjene vrijednosti. Ponude se bilježe na popisu ponuda, a taj korak određuje stečajni upravitelj i navodi ga u obavijesti.

Kad imenovani kupac pravodobno plati dospjeli iznos, sud izdaje nalog kojim kupac ulazi u posjed sljedećeg dana nakon plaćanja. Ostali ponuditelji na dražbi i dužnik mogu osporavati taj nalog pred žalbenim sudom. Ako se nalog za ulazak u posjed poništi ili se prodaja proglašava ništavom, nakon objave obavijesti organizira se nova dražba.

Kupac od stečajnog upravitelja dobiva u posjed imovinsko pravo na temelju izvršnog naloga za ulazak u posjed te potvrde kojom se potvrđuje plaćanje potrebnih naknada za prijenos imovine i donošenje odgovarajućeg akta. Rizik gubitka imovinskog prava snosi kupac, a troškovi njegova čuvanja do kupčeva ulaska u posjed pokrivaju se iz stečajne mase.

Kad se postupak izvršenja pokreće nad imovinskim pravom u zajedničkom vlasništvu u pogledu duga nekih od vlasnika, dostavlja se opis čitavog imovinskog prava, ali se prodaje samo idealni dio u vlasništvu dužnika. Imovina se može prodati u cijelosti uz pisanu suglasnost drugih zajedničkih vlasnika.

U slučaju prodaje imovine koju je dužnik stavio pod hipoteku ili zalog kako bi osigurao dug druge stranke ili koja je stečena s hipotekom ili zalogom, stečajni upravitelj osiguranom vjerovniku šalje obavijest o vremenu prodaje. Sastavlja se poseban diobni popis u kojem se navode iznosi koje osiguranom vjerovniku treba isplatiti od prodaje te imovine. Stečajni upravitelj zadržava iznos koji osiguranom vjerovniku treba platiti na temelju tog diobnog popisa i predaje ga po

primitku rješenja o ovrsi duga ili potvrde da je tražbina prihvaćena u postupku u slučaju nesolventnosti. Stečajni upravitelj zadržava iznos koji treba platiti osiguranom vjerovniku s tražbinom u pogledu duga osiguranog založnim pravom do primitka potvrde iz registra o upisu založnog prava i ovjerene izjave s potpisom vjerovnika kojom se potvrđuje trenutna iznos osiguranog zajma.

Postupajući na prijedlog stečajnog upravitelja i u skladu s odlukom donesenom na skupštini vjerovnika, stečajni sud odobrava prodaju dužnikove imovine u izravnim pregovorima ili preko posrednika kad se osobna imovina i imovinska prava, nakon što su dani na prodaju u cijelosti, kao zasebni dijelovi ili pojedinačne stavke i prava, nisu prodali zbog izostanka ili povlačenja kupca. Prodajna cijena ne smije biti niža od 80 % procijenjene vrijednosti. Udjeli u vlasništvu dužnika u drugim društvima najprije se moraju ponuditi ostalim partnerima. Ako se ponuda ne prihvati u roku od mjesec dana, udjeli se prodaju. U tom slučaju kupovna cijena udjela mora se platiti u roku koji ne premašuje 60 mjeseci od dana odabira kupca te se ugovor sklapa nakon uplate pune cijene. Ako su stanovi u vlasništvu dužnika iznajmljeni radnicima i zaposlenicima dužnika na datum donošenja odluke skupštine vjerovnika o pravilima i postupku njihova unovčenja, stečajni upravitelj mora te stanove najprije ponuditi na prodaju tim radnicima i zaposlenicima ili drugim osobama s tražbinama koje proizlaze iz radnih odnosa s dužnikom, osim u slučaju parnica koje su u tijeku u pogledu predmetne imovine. Stečajni upravitelj svim osobama šalje pisani poziv koji sadržava opis imovine, njezinu procijenjenu vrijednost, rok plaćanja, koji ne može biti kraći od 30 i dulji od 60 dana, te bankovni račun na koji se mora doznačiti novac. Stranke moraju odgovoriti na obavijest u roku od 14 dana i stečajnog upravitelja obavijestiti žele li imovinu kupiti po cijeni koja odgovara procijenjenoj vrijednosti i u navedenom roku. Nakon plaćanja cijene radnici i zaposlenici mogu prebiti svoje tražbine u pogledu neisplaćenih plaća koje im duguje dužnik. Ugovor o kupoprodaji sastavlja se u obliku javnobilježničke isprave koju stečajni upravitelj potpisuje u svojstvu prodavatelja. Troškove prodaje snosi prodavatelj.

Stečajni upravitelj zahtijeva od vjerovnika ili treće strane da preda osobnu imovinu koju drži pod zalogom te je prodaje u skladu s postupkom utvrđenim u četrdesetšestom poglavlju Zakona o trgovini, osim ako je zakonom dopušteno da vjerovnik organizira prodaju bez uplitanja suda.

11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolventijsku masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

U stečajnom postupku mogu se prijaviti sljedeće tražbine:

tražbine u pogledu dugova osiguranih zalogom ili hipotekom ili tražbine u pogledu dugova koji su ovršeni, zaplijenjeni ili upisani u skladu s Zakonom o založnom pravu

tražbine u pogledu kojih se ostvaruje založno pravo

troškovi nastali u postupku u slučaju nesolventnosti (biljeg koji se plaća po podnošenju zahtjeva i svi ostali troškovi koji se plaćaju do stupanja na snagu rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti; naknada za rad stečajnog upravitelja; tražbine radnika i zaposlenika kad dužnikovo poduzeće nije prestalo s poslovanjem; troškovi povećanja, upravljanja, vrednovanja i diobe stečajne mase; i naknade za uzdržavanje dužnika i njegove obitelji);

tražbine koje proizlaze iz ugovora o radu koji su postojali prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti

zakonska naknada koju dužnik plaća trećim stranama

dugovi prema središnjoj državi i općinama na temelju javnog prava, uključujući, ali ne ograničavajući se na dugove koji proizlaze iz poreza, carinskih pristojbi, naknada i doprinosa za obvezno socijalno osiguranje ako su nastali prije datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti

tražbine koje su nastale nakon nastanka nesolventnosti i koje nisu plaćene do odgovarajućeg datuma dospijea

sve preostale neosigurane tražbine koje su nastale prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti

zakonske ili ugovorne kamate na neosigurane dugove koje su dospjele nakon datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti

zajmovi koje je dužniku odobrio poslovni partner ili član društva

donacije

troškovi vjerovnika koji su nastali u vezi s postupkom u slučaju nesolventnosti, osim troškova na temelju članka 629.b Zakona o trgovini (unaprijed plaćeni početni parnični troškovi).

Vjerovnici s tražbinama koje su nastale nakon donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti primaju isplatu na odgovarajući datum dospijea te se, ako ne prime isplatu, njihove tražbine namiruju u skladu s postupkom utvrđenim u članku 722. stavku 1. Zakona o trgovini.

12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?

Vjerovnici svoje tražbine moraju prijaviti stečajnom sudu u pisanom obliku u roku od mjesec dana od upisa rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti u Registar trgovačkih društava te pritom moraju navesti razloge i iznos tražbine, povlastice, jamstva i adresu za dostavu pismena te dostaviti pisane dokaze.

Najkasnije sedam dana nakon isteka jednomjesečnog roka stečajni upravitelj sastavlja:

popis prijavljenih tražbina, poredanih prema redosljedu primitka, uz navođenje razloga i iznosa tražbine, povlastica i jamstava te datuma prijave

popis tražbina koje ulaze na popis stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti, odnosno: tražbine radnika ili zaposlenika koje proizlaze iz radnih odnosa s dužnikom i javnih dugova procijenjenih i utvrđenih u odluci koja je stupila na snagu,

popis prijavljenih neprihvaćenih tražbina.

Tražbine prijavljene nakon isteka roka od mjesec dana od upisa rješenja u Registar trgovačkih društava, ali najkasnije dva mjeseca nakon datuma isteka, dodaju se na popis prijavljenih tražbina i prihvaćaju u skladu s postupkom utvrđenim zakonom. Nakon isteka drugog roka ne mogu se prijaviti nikakve tražbine u pogledu dugova koji su nastali do početka postupka u slučaju nesolventnosti.

Nakon ponovnog pokretanja zaustavljenog postupka u slučaju nesolventnosti rok za prijavu tražbina počinje teći od stupanja na snagu rješenja u skladu s člankom 632. stavkom 2. Zakona o trgovini (rješenje o ponovnom pokretanju zaustavljenog postupka u slučaju nesolventnosti).

Tražbine u pogledu duga koji nije podmiren do datuma dospijea koje su nastale nakon početka postupka u slučaju nesolventnosti i prije odobrenja plana oporavka prijavljuju se u skladu s istim postupkom te se dodaju na dodatni popis koji sastavlja stečajni upravitelj.

Stečajni upravitelj popise objavljuje u Registru trgovačkih društava u najkraćem mogućem roku i stavlja ih na raspolaganje vjerovnicima i dužniku u pisarnici suda.

Dužnik i vjerovnik mogu podnijeti pisani prigovor sudu, uz presliku koja se šalje stečajnom upravitelju, na prihvaćenu ili neprihvaćenu tražbinu u roku od sedam dana od objave popisa u Registru trgovačkih društava. Tražbina koja je utvrđena izvršnom presudom donesenom nakon rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti u kojem je sudjelovao stečajni upravitelj ne može se osporavati.

Ako se ne zaprimo nikakvi prigovori na popise, sud na zatvorenom ročištu odobrava popis prihvaćenih tražbina i tražbina upisanih po službenoj dužnosti odmah nakon isteka roka od sedam dana. Ako se podnesu prigovori na popise, sud ih razmatra na otvorenom ročištu, u prisutnosti stečajnog upravitelja, dužnika, vjerovnika s prihvaćenom ili neprihvaćenom tražbinom koja se osporava i vjerovnika koji je iznio prigovor na tražbinu. Ako je moguće, svi se prigovori razmatraju na jednom ročištu. Ako se utvrdi da je prigovor utemeljen, sud odobrava popis nakon izvršenja potrebne izmjene. Ako to nije slučaj, sud odbacuje prigovore u roku od 14 dana od datuma saslušanja. Rješenje suda o odobrenju popisa objavljuje se u Registru trgovačkih društava i protiv njega se ne može podnijeti žalba.

Vjerovnik koji je prijavio tražbinu više od mjesec dana od upisa rješenja u Registar trgovačkih društava, ali najkasnije dva mjeseca od datuma isteka tog roka, ne može osporavati prihvaćenu ili neprihvaćenu tražbinu ili zatražiti plaćanje duga iz ostatka stečajne mase ako je imovina već unovčena.

Naknadno prijavljene tražbine prihvaćene u skladu s postupkom utvrđenim zakonom dodaju se na popis koji je odobrio sud.

Vjerovnik ili dužnik koji je podnio odbačeni prigovor na popis koji je sastavio stečajni dužnik i vjerovnik s tražbinom koja je isključena s popisa prihvaćenih tražbina ili vjerovnik i dužnik u pogledu tražbine dodane na popis prihvaćenih tražbina nakon prigovora koji je sud prihvatio mogu podnijeti zahtjev u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini kojim se traži utvrđenje ili poništenje neprihvaćene tražbine u roku od sedam dana od datuma objave rješenja suda o odobrenju popisa prihvaćenih tražbina u Registru trgovačkih društava. Nakon što stupi na snagu, to je rješenje obvezujuće za dužnika, stečajnog upravitelja i sve vjerovnike u postupku u slučaju nesolventnosti.

U postupku u slučaju nesolventnosti prihvaćena je tražbina tražbina uključena na popis prihvaćenih tražbina koji je odobrio sud, osim tražbina koje se osporavaju zahtjevom za konvalidaciju u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini.

13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?

U skladu sa Zakonom o trgovini dioba se odobrava kad su raspoloživa dostatna sredstva od unovčenja stečajne mase.

Stečajni upravitelj sastavlja diobni popis radi diobe raspoloživih novčanih sredstava među vjerovnicima, uzimajući u obzir ispladne redove, povlastice i instrumente osiguranja. Diobni popis ostaje djelomičan dok se ne isplate sve tražbine u cijelosti ili dok se ne unovči cijela stečajna masa, osim osobne imovine koja se ne može prodati. Diobni popis objavljuje se na 14 dana na istaknutom mjestu na posebnoj oglasnoj ploči u prostorima suda koji su otvoreni za javnost. Diobni popis objavljuje se u Registru trgovačkih društava. U prethodno navedenom roku odbor vjerovnika i svaki vjerovnik mogu sudu podnijeti pisani prigovor na diobni popis. Sud diobni popis odobrava nakon što izvrši potrebne izmjene koje je utvrdio po službenoj dužnosti ili na temelju prigovora na zakonitost popisa. Rješenje o odobrenju diobnog popisa i prigovori koji su na njega podneseni objavljuju se u Registru trgovačkih društava, čime se priopćuju vjerovnicima i dužniku. Rješenje o odobrenju diobnog popisa može osporavati stečajni upravitelj, odbor vjerovnika ili vjerovnik, neovisno o tome je li taj vjerovnik podnio prigovor na rješenje kojim je sud poništio ili izmijenio diobni popis. Diobe na temelju popisa koji je odobrio sud izvršava stečajni upravitelj. Za namiru tražbina diobom unovčene stečajne mase, kako je predviđeno člankom 722. Zakona o trgovini, primjenjuje se sljedeći postupak:

tražbine osigurane zalogom ili hipotekom, zapljenom ili ovrhom, upisane u skladu sa Zakonom o založnom pravu – iz prihoda od aktiviranja instrumenta osiguranja;

tražbine u pogledu kojih se izvršava založno pravo – iz vrijednosti imovine na koju se primjenjuje založno pravo;

troškovi nastali u postupku u slučaju nesolventnosti (biljeg koji se plaća po podnošenju zahtjeva i svi ostali troškovi koji se plaćaju do stupanja na snagu rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti; naknada za rad stečajnog upravitelja; tražbine radnika i zaposlenika kad dužnikovo poduzeće nije prestalo s poslovanjem; troškovi povećanja, upravljanja, vrednovanja i diobe stečajne mase; i naknade za uzdržavanje dužnika i njegove obitelji);

tražbine koje proizlaze iz ugovora o radu koji su postojali prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti;

zakonska naknada koju dužnik plaća trećim stranama;

dugovi prema središnjoj državi i općinama na temelju javnog prava, uključujući, ali ne ograničavajući se na dugove koji proizlaze iz poreza, carinskih pristojbi, naknada i doprinosa za obvezno socijalno osiguranje ako su nastali prije datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti;

tražbine koje su nastale nakon nastanka nesolventnosti i koje nisu plaćene do odgovarajućeg datuma dospelja;

sve preostale neosigurane tražbine koje su nastale prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti;

zakonske ili ugovorne kamate na neosigurane dugove koje su dospjele nakon datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti;

zajmovi koje je dužniku odobrio poslovni partner ili član društva;

donacije;

troškovi vjerovnika koji su nastali u vezi s postupkom u slučaju nesolventnosti, osim troškova na temelju članka 629.b Zakona o trgovini (unaprijed plaćeni početni parnični troškovi).

Ako raspoloživa sredstva nisu dovoljna za potpuno namirenje tražbina iz točaka od 3. do 12., razmjerno ih se raspodjeljuje vjerovnicima svih isplatnih redova. Ako je središnja država prijavila nekoliko tražbina istog isplatnog reda i one su prihvaćene, iznosi se doznajuju u okviru jedne isplate s računa za diobu imovine te ih, po primitku, Nacionalna agencija za javne prihode raspoređuje u skladu sa Zakonikom o poreznom postupku i postupku u pitanjima socijalnog osiguranja. Nacionalna agencija za javne rashode bez odgode obavješćuje stečajni sud i stečajnog upravitelja o izvršenoj diobi.

Tražbine koje proizlaze iz zakonskih ili ugovornih kamata na neosigurane dugove, koje su dospjele nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupku u slučaju nesolventnosti; tražbine u pogledu dugova koji proizlaze iz zajmova koje je poslovni partner ili član društva odobrio dužniku; vjerovnici s tražbinama koje proizlaze iz donacija i troškova koji su vjerovniku nastali u postupku u slučaju nesolventnosti, osim onih predviđenih člankom 629.b Zakona o trgovini (unaprijed plaćeni početni parnični troškovi) mogu se namiriti tek nakon što se u cijelosti namire tražbine svih ostalih vjerovnika. Vjerovnik koji je prijavio tražbinu nakon diobe dodaje se na popis vjerovnika s tražbinama koje treba namiriti iz kasnije diobe bez prava na to da se njegova tražbina namiri tako da primi veći udio u unovčenoj stečajnoj masi u okviru kasnijih dioba kao naknadu što nije primio udio u ranijim diobama.

Osigurani vjerovnici zadržavaju svoje instrumente osiguranja u postupku u slučaju nesolventnosti. Najprije se namiruju njihove tražbine, pri čemu se ta povlastica može primijeniti samo na prihode od aktiviranja njihova instrumenta osiguranja. Kad prodajna cijena osobne imovine dane u zalog ili pod hipoteku nije dovoljna za pokriće punog iznosa duga zajedno s pripisanim kamatama, vjerovnik sudjeluje u diobi kao neosigurani vjerovnik. Kad prodajna cijena stavke osobne imovine dane u zalog ili pod hipoteku premašuje osigurani dug, uključujući pripisane kamate, preostali iznos dodaje se u stečajnu masu. To se pravilo primjenjuje i na namiru tražbina vjerovnika sa založnim pravom.

Vjerovnik čija je tražbina djelomično namirena u glavnom postupku u kojem je strani sud trgovca proglasio nesolventnim sudjeluje u diobi imovine u dodatnom postupku pokrenutom pred bugarskim sudom ako je trgovac vlasnik znatne imovine u Bugarskoj te udio koji bi vjerovnik primio iz diobe imovine u dodatnom postupku premašuje udio drugih vjerovnika u istom postupku. Imovina koja ostane nakon diobe imovine u dodatnom postupku prenosi se u imovinu u glavnom postupku.

Tražbina podložna odgodi uključuje se u početnu diobu kao osporavana tražbina te se rezervacija za njezino namirenje odvaja u diobnom popisu. Tražbina se isključuje iz završne diobe ako odgovorni uvjet i dalje vrijedi. Međutim, tražbina koja podliježe kogentnom uvjetu uključuje se u diobu i namiruje kao bezuvjetna tražbina.

Rezervacije za iznos tražbine koja se osporava u parničnom postupku isto se tako odvajaju u diobnom popisu. Ako se osporava samo instrument osiguranja ili povlastica, tražbina se privremeno uključuje u diobu kao neosigurana tražbina do donošenja odluke u sporu te se rezervacija u iznosu koji bi vjerovnik primio za osiguranu tražbinu odvaja u diobnom popisu. Rezervacija za neprihvaćene tražbine koje se osporavaju zahtjevima za konvalidaciju u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini mora se uključiti u plan oporavka ili diobu unovčene mase.

Stečajni upravitelj, postupajući prema nalogu suda, u banku polaže iznose izdvojene u trenutku završne diobe za nenaplaćene ili osporavane tražbine.

Dužnik može primiti ostatak stečajne mase, ako postoji, nakon što su svi njegovi dugovi u cijelosti i konačno namireni.

14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?

Sud nalaže zatvaranje postupka u slučaju nesolventnosti u sljedećim slučajevima:

ako se u roku od godine dana od stupanja na snagu rješenja u skladu s člankom 632. stavkom 1. Zakona o trgovini (rješenje o zastoju postupka u slučaju nesolventnosti zbog nedostatnosti raspoložive imovine za pokriće troškova postupka i neplaćanja njegovih početnih troškova) ne zatraži ponovno pokretanje postupka

iscrpljenje stečajne mase

namirenje svih tražbina

odobrenje plana oporavka

sklapanje sporazuma između dužnika i svih vjerovnika s prihvaćenim tražbinama, ako sporazum ispunjava primjenjive zakonske zahtjeve i nije podnesena deklaratorna tužba u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini u pogledu nepostojanja prihvaćenih tražbina.

U prva tri slučaja rješenjem o zatvaranju postupka stečajni sud nalaže brisanje trgovca, osim ako se namire tražbine svih vjerovnika i ako u stečajnoj masi ostanu neunovčena imovina. Žalba protiv tog rješenja može se podnijeti u roku od sedam dana od njegova upisa u Registar trgovačkih društava.

Postupak u slučaju nesolventnosti ne zatvara se kad su dužnikove obveze osigurane jamstvima trećih strana i kad je postupak izvršenja nad instrumentima osiguranja još u tijeku ili kad je dužnik stranka u parnici koja nije dovršena.

U skladu s nacionalnim pravom restrukturiranje u cilju spašavanja dužnikova poduzeća element je glavnog postupka u slučaju nesolventnosti.

Sanacija društva neovisna je neobvezna faza u postupku u slučaju nesolventnosti. Za sanaciju je potreban poseban pisani zahtjev sudu u kojem plan oporavka predlaže neka od sljedećih stranaka: dužnik, stečajni upravitelj, vjerovnici s najmanje trećinom osiguranih tražbina, vjerovnici s najmanje trećinom neosiguranih tražbina, partneri ili članovi društva s najmanje trećinom vlasničkog kapitala u dužnikovu poduzeću, član društva s neograničenom odgovornošću ili 20 % svih radnika i zaposlenika dužnikova poduzeća.

Plan oporavka (ili više njih) može se predložiti u vrijeme podnošenja prijedloga za nesolventnost do isteka roka od mjesec dana od datuma upisa rješenja suda o odobrenju popisa prihvaćenih tražbina u Registar trgovačkih društava. Troškovi plana oporavka koji predloži dužnik ili stečajni upravitelj pokrivaju se iz stečajne mase, a u svim ostalim slučajevima pokriva ih stranka koja je predložila plan.

Sadržaj plana oporavka mora ispunjavati zahtjeve propisane člankom 700. stavkom 1. Zakona o trgovini i uključiti pitanja kao što su opseg u kojem će se namiriti tražbine uključene na popise koje je odobrio sud na datum predlaganja plana; način i vremenski okvir namirenja svakog isplatnog reda tražbina, jamstva za plaćanje osporavanih neprihvaćenih tražbina u pogledu kojih se vode parnice na datum predlaganja plana; uvjeti u kojima se članove javnog trgovačkog ili komanditnog društva u potpunosti ili djelomično razrješuje odgovornosti; opseg u kojem bi se tražbine jednog isplatnog reda vjerovnika namirile u usporedbi s imovinom koju bi primili u okviru diobe u skladu s općim postupkom utvrđenim zakonom; jamstva dana svakom isplatnom redu vjerovnika u vezi s provedbom plana; upravljačke, organizacijske, pravne, financijske, tehničke i druge radnje koje će se poduzeti u cilju provedbe plana; i utjecaj plana na radnike i zaposlenike dužnikova poduzeća. U planu oporavka dodatno se mogu utvrditi radnje ili transakcije kojima je cilj ponovno uspostaviti održivost poduzeća, uključujući prodaju cijelog ili dijela poduzeća, uvjete i način izvršenja prodaje, zamjenu duga za vlasnički udio, obnovu obveza ili drugih radnji i transakcija (u planu se specifično isključuje mogućnost prodaje imovine društava za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom potrebne za primarne djelatnosti dok se u odgovarajućem području ne odredi novo društvo za upravljanje vodama i kanalizacijskim sustavom), imenovanje nadzornog tijela s ovlastima za kontrolu aktivnosti dužnika tijekom trajanja plana oporavka ili kraće, odgodu plaćanja, puni ili djelomični otpust duga, restrukturiranje društva ili druge radnje i transakcije.

Ako plan ispunjava zahtjeve utvrđene zakonom (članak 700. stavak 1. Zakona o trgovini), sud donosi rješenje kojim dopušta razmatranje plana na skupštini vjerovnika te nalaže objavu obavijesti o datumu skupštine u Registru trgovačkih društava. Kad je potrebno, obavijest se šalje stranci koja je predložila plan, uz uputu da ispravi utvrđene nedostatke. Žalba protiv tog rješenja može se podnijeti u roku od sedam dana.

O planu mogu glasovati samo vjerovnici s prihvaćenim ili utvrđenim tražbinama ili vjerovnici kojima je sud dao prava glasa. Vjerovnici glasuju odvojeno prema pojedinim isplatnim redovima utvrđenima zakonom te pritom ne moraju biti prisutni, nego svoj glas mogu dati putem ovjerene potpisane punomoći.

Plan donosi svaki isplatni red vjerovnika jednostavnom većinom tražbina u relevantnom isplatnom redu. Prigovori na doneseni plan mogu se podnijeti stečajnom sudu u roku od sedam dana od datuma glasovanja. Prigovore mogu podnijeti i vjerovnici koji su podnijeli zahtjeve za konvalidaciju u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini. Plan se odbija ako je više od polovine vjerovnika s prihvaćenim tražbinama, neovisno o isplatnim redovima tih tražbina, glasovalo protiv njega. Obavijest o donošenju plana objavljuje se u Registru trgovačkih društava.

Sud odobrava plan oporavka koji ispunjava uvjete utvrđene u članku 705. stavku 1. Zakona o trgovini, odnosno ako su ispunjeni svi zakonom utvrđeni zahtjevi kako bi ga mogli donijeti različiti isplatni redovi vjerovnika; ako je donesen većinom vjerovnika s više od polovine prihvaćenih tražbina uključenih na popise koje je odobrio sud; ako je planom predviđena djelomična isplata, najmanje jedan isplatni red vjerovnika koji je donio plan primit će djelomičnu isplatu; prema svim se vjerovnicima istog isplatnog reda postupa jednako, osim ako su se oštećeni vjerovnici u pisanom obliku odrekli prava na prigovor; planom se osigurava da vjerovnik i dužnik s izdvojenim mišljenjem prime isti iznos koji bi primili da se imovina raspodjeljuje u skladu s općim postupkom utvrđenim zakonom; ni jedan vjerovnik neće primiti više nego što mu pripada na temelju prihvaćene tražbine; partneri ili članovi društva neće primiti nikakve prihode do potpune i konačne namire tražbina isplatnog reda vjerovnika na čije interese utječe plan; naknade za uzdržavanje neće se isplatiti trgovcima pojedincima, članovima društva s neograničenom odgovornošću i njihovim obiteljima u iznosu koji premašuje iznos koji je odredio sud do pune i konačne namire tražbina vjerovnika na čije interese utječe plan. Ako skupština vjerovnika donese više planova i svi planovi ispunjavaju zahtjeve utvrđene zakonom, sud odobrava plan koji su donijeli vjerovnici s više od polovine prihvaćenih tražbina.

Plan oporavka može se prihvatiti u dodatnom postupku u slučaju nesolventnosti koji je pokrenuo bugarski sud ako je trgovac vlasnik znatne imovine u Bugarskoj, uz suglasnost stečajnog upravitelja u glavnom postupku u kojem je strani sud trgovca proglasio nesolventnim.

Rješenjem o odobrenju plana oporavka sud nalaže zatvaranje postupka u slučaju nesolventnosti i imenuje nadzorno tijelo koje je predloženo planom ili koje je izabrao odbor vjerovnika. Žalba protiv rješenja o odobrenju plana oporavka i rješenja o odbijanju plana izrađenog u cilju sanacije dužnikova poduzeća, koji je donijela skupština vjerovnika, može se podnijeti u roku od sedam dana od upisa u Registar trgovačkih društava.

Plan koji odobri sud obvezujući je za dužnika i sve vjerovnike s tražbinama u pogledu dugova nastalih prije donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Svaki vjerovnik može podnijeti zahtjev za rješenje o ovrsi u skladu s postupkom utvrđenim u članku 405. Zakona o parničnom postupku radi izvršenja preoblikovane tražbine, neovisno o njezinu iznosu.

Ako dužnik ne ispunjava svoje obveze u pogledu provedbe plana oporavka, vjerovnici s tražbinama preoblikovanim na temelju plana koje čine najmanje 15 % ukupnog iznosa tražbina ili nadzorno tijelo koje je imenovao sud mogu od suda zatražiti da ponovno pokrene postupak u slučaju nesolventnosti, bez potrebe za dokazivanjem nesolventnosti ili prezaduženosti. U tom slučaju učinak plana na preoblikovanje prava i instrumenata osiguranja vjerovnika ostaje nepromijenjen. Postupak sanacije ne provodi se na temelju ponovno pokrenutog postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako je u odobrenom planu oporavka predviđena prodaja cijelog ili dijela poduzetnika, kupoprodajni ugovor mora se sklopiti u roku od mjesec dana od datuma stupanja na snagu rješenja o odobrenju plana. Ako se kupoprodajni ugovor ne sklopi u roku utvrđenom u odobrenom planu oporavka, svaka stranka može, u roku od mjesec dana od isteka jednomjesečnog roka za sklapanje kupoprodajnog ugovora, od stečajnog suda zatražiti da ugovor proglaši sklopljenim. Ako ni jedna stranka ne zatraži proglašenje ugovora sklopljenim i vjerovnik podnese zahtjev, stečajni sud ponovno pokreće postupak i dužnika proglašava nesolventnim.

Uz donošenje plana oporavka u Zakonu o trgovini navodi se još jedna mogućnost nagodbe dužnika i vjerovnika. Dužnik može neovisno sklopiti pisani sporazum o namirenju duga sa svim vjerovnicima s prihvaćenim tražbinama u svakoj fazi postupka te ga pritom ne mora zastupati stečajni upravitelj. Ako sporazum ispunjava zahtjeve utvrđene zakonom, sud odobrava zastoje postupka ako je u skladu s člankom 694. stavkom 1. Zakona o trgovini podnesena deklaratorna tužba kojom se osporava postojanje prihvaćenih tražbina. Žalba protiv te presude može se podnijeti u roku od sedam dana od datuma njezina upisa u Registar trgovačkih društava.

15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Na posljednjoj skupštini vjerovnika donosi se odluka o osobnoj imovini uključenoj u stečajnu masu koja se ne može prodati te se može odlučiti da se osobna imovina zanemarive vrijednosti ili potraživanja koja bi bilo neopravdano teško naplatiti vrate dužniku. Stečajni upravitelj, postupajući prema nalogu suda, u banku polaže iznose izdvojene u trenutku završne diobe za nenaplaćene ili osporavane tražbine.

Nakon zatvaranja postupka u slučaju nesolventnosti po službenoj se dužnosti ukida opća ovrha i brišu mjere osiguranja od datuma stupanja na snagu rješenja o zatvaranju postupka u slučaju nesolventnosti.

Brišu se sve tražbine koje nisu prijavljene i prava koja nisu ostvarena u postupku u slučaju nesolventnosti. Tražbine koje se nisu mogle namiriti u postupku u slučaju nesolventnosti brišu se, osim ako se postupak ponovno pokrene u skladu s člankom 744. stavkom 1. Zakona o trgovini (ako se u roku od godine dana od datuma zastoja postupka oslobode iznosi izdvojeni za osporavane tražbine ili se otkrije imovina koja nije bila poznata tijekom postupka u slučaju nesolventnosti).

Ako je dužnik sa svim vjerovnicima s prihvaćenim tražbinama sklopio sporazum o namirenju duga i ako je postupak u slučaju nesolventnosti zatvoren, vjerovnici mogu zatražiti pravnu zaštitu u skladu s općim pravilima utvrđenima građanskim pravom, osim ako je u Zakonu o trgovini navedeno drukčije. Ako dužnik ne ispunjava svoje obveze u skladu sa sporazumom o namirenju duga, vjerovnici koji drže najmanje 15 % ukupnih tražbina mogu zatražiti ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, bez potrebe za dokazivanjem nesolventnosti ili prezaduženosti.

Po zatvaranju postupka u slučaju nesolventnosti nakon odobrenja plana oporavka novi rok zastare na temelju članka 110. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima za obveze nastale prije datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti počinje teći od datuma stupanja na snagu rješenja o odobrenju plana oporavka kad se predmetne obveze moraju odmah namiriti ili od datuma kad obveze dospijevaju za naplatu ako je planom oporavka predviđena njihova odgoda. U skladu s člankom 110. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima sve se tražbine brišu nakon isteka petogodišnjeg roka zastare, osim ako je zakonom predviđeno drukčije. Ako se podnese zahtjev za ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, rok zastare za prihvaćene tražbine obustavlja se za vrijeme ponovno pokrenutog postupka. Vjerovnik može podnijeti zahtjev za rješenje o ovrši preoblikovane tražbine, neovisno o njezinu iznosu, na temelju plana oporavka koji je odobrio sud.

16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?

U skladu s nacionalnim pravom troškovi postupka u slučaju nesolventnosti uključuju:

biljeg koji se plaća za postupak u slučaju nesolventnosti i sve ostale troškove nastale do datuma stupanja na snagu rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti

naknadu za rad stečajnog upravitelja

tražbine radnika i zaposlenika dužnikova poduzeća kad ono nije prestalo s poslovanjem

troškove povećanja, upravljanja, vrednovanja i diobe stečajne mase

naknadu za uzdržavanje dužnika i njegove obitelji.

Biljeg se ne plaća unaprijed kad zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi dužnik. Biljeg se pokriva iz stečajne mase nakon diobe imovine. Kad zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi vjerovnik, a još jedan vjerovnik čini stranku u postupku, biljeg se naplaćuje od vjerovnika ili stranke koja čini drugog vjerovnika.

Za potrebe pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, kad raspoloživa imovina dužnika nije dovoljna za pokriće početnih troškova postupka ili kad se tijekom postupka u slučaju nesolventnosti donese odluka da raspoloživa imovina dužnika nije dovoljna za pokriće troškova tog postupka, sud određuje iznos koji dužnik ili vjerovnik treba unaprijed platiti u roku koji odredi sud. Početne troškove postupka u slučaju nesolventnosti procjenjuje sud, uzimajući u obzir trenutnu naknadu za rad privremenog stečajnog upravitelja i procijenjene troškove postupka u slučaju nesolventnosti. Kad je dužnik društvo osoba, sud donosi rješenje o plaćanju troškova unaprijed, uzimajući u obzir imovinu članova društva s neograničenom odgovornošću.

Nakon početka postupka u slučaju nesolventnosti troškovi se pokrivaju iz stečajne mase. U tu svrhu sud može izdati nalog kojim stečajnog upravitelja ovlašćuje da izvrši potrebna plaćanja.

Ako je postupak u fazi povećanja vrijednosti stečajne mase, biljeg ne treba platiti unaprijed. Biljeg se ne naplaćuje kad se okolnosti koje se odnose na nesolventnost upisuju u Registar trgovačkih društava na temelju rješenja i naloga suda te nakon upisa ili brisanja zapljene ili opće ovrhe.

U postupku koji se pokreće na temelju prijedloga za poništenje transakcije na temelju članaka 645., 646. i 647. Zakona o trgovini i članka 135. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima biljeg ne treba platiti unaprijed, neovisno o razini suda. Ako se prijedlog prihvati, biljeg se naplaćuje od stranke koja nije uspjela u postupku. Ako se prijedlog odbije, biljeg se pokriva iz stečajne mase. Ako se prijedlog za poništenje transakcije koji je podnio stečajni upravitelj odbije, troškovi trećih strana u postupku u slučaju nesolventnosti pokrivaju se iz stečajne mase.

Biljeg se ne plaća unaprijed za deklaratornu tužbu koju vjerovnik ili dužnik podnosi u skladu s člankom 694. Zakona o trgovini. Ako se tužba odbije, troškove mora platiti tužitelj.

Tražbina vjerovnika koja se prijavi nakon isteka zakonskog roka za njezinu prijavu, ali najkasnije dva mjeseca nakon datuma njegova isteka, dodaje se na popis tražbina prijavljenih i prihvaćenih u skladu s postupkom utvrđenim zakonom. Dodatne troškove prihvaćanja plaća vjerovnik koji je podnio tražbinu.

Troškovi plana oporavka koji predloži dužnik ili stečajni upravitelj pokrivaju se iz stečajne mase, a u svim ostalim slučajevima pokriva ih stranka koja je predložila plan. Osim ako je drukčije navedeno u planu oporavka, sud nalaže dužniku da plati biljeg i nastale troškove.

Troškovi čuvanja imovine koja podliježe unovčenju dok kupac ne uđe u posjed pokrivaju se iz stečajne mase. Troškove prodaje stanova u vlasništvu dužnika koji su iznajmljeni radnicima i zaposlenicima snosi prodavatelj.

Nakon diobe preoblikovane imovine tražbine koje proizlaze iz troškova nastalih u postupku u slučaju nesolventnosti plaćaju se nakon namirenja osiguranih tražbina i tražbina za koje se ostvaruje pravo zadržavanja.

17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobojnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

Zakonom o trgovini predviđene su mjere zaštite vjerovnika stečajne mase od postupaka i transakcija dužnika kojima je cilj iscrpiti stečajnu masu i naštetiti interesima vjerovnika. Zakonom se uvodi pojam „razdoblja sumnje na povredu“, odnosno nepobitne pretpostavke da su određene radnje ili određene transakcije štetne za interese vjerovnika ako su poduzete tijekom tog razdoblja. Trajanje tog razdoblja razlikuje se ovisno o vrsti transakcije na koju se primjenjuje zakonska pretpostavka štetnosti. Za određene transakcije i radnje razdoblje sumnje na povredu počinje od datuma nastanka nesolventnosti ili prezaduženosti, ali ne ranije od godine dana prije podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, i završava na dan donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. U drugim slučajevima traje tri godine, dvije godine ili jednu godinu prije datuma podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i uključuje razdoblje od datuma podnošenja prijedloga za pokretanje postupka do datuma

donošenja rješenja o njegovu pokretanju. Određene radnje i transakcije izvršene nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti protivno utvrđenom postupku, odnosno bez prethodne suglasnosti stečajnog upravitelja, isto se tako smatraju štetnima.

Vrste radnji i transakcija koje se smatraju štetnima na temelju Zakona o trgovini iscrpno su definirane i obuhvaćene dvjema kategorijama: mogu biti ništave ili neizvršive u pogledu vjerovnika stečajne mase.

Ništave transakcije uređene su člankom 646. stavkom 1. Zakona o trgovini. U tom je članku propisano da su sljedeće radnje i transakcije ništave u pogledu vjerovnika ako su izvršene nakon datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti povredom utvrđenih pravila postupka:

namira duga nastalog prije donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti;

zalog ili hipoteka zasnovani na pravu ili osobnoj imovini iz stečajne mase;

transakcija koja uključuje pravo ili imovinu iz stečajne mase.

Ostale vrste štetnih radnji ili transakcija koje se mogu proglašiti neizvršivima uređene su odredbama članka 645. stavka 3., članka 646. stavka 2. i članka 647. Zakona o trgovini te članka 135. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima. Kako bi bile neizvršive u pogledu vjerovnika stečajne mase, predmetne radnje i transakcije moraju se proglašiti neizvršivima u presudi koja je postala konačna.

U skladu s člankom 646. stavkom 2. Zakona o trgovini sljedeće radnje ili transakcije dužnika izvršene nakon nastanka nesolventnosti ili prezaduženosti mogu se proglašiti neizvršivima u pogledu vjerovnika u odgovarajućim rokovima:

prijevremeno namirenje obveze, bez obzira na način namirenja, u razdoblju od godine dana prije podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;

zasnivanje hipoteke ili zalogu kako bi se osigurala prethodno neosigurana tražbina prema dužniku, u razdoblju od godine dana prije podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;

dužnikovo namirenje obveze koja je dospjela za plaćanje, bez obzira na način namirenja, u razdoblju od šest mjeseci prije podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako je vjerovnik znao da je dužnik nesolventan ili prezadužen, razdoblje u kojem je moguće pobijati pravne radnje u prva se dva slučaja produljuje na dvije godine, a u trećem slučaju na jednu godinu. Pretpostavlja se da je vjerovnik znao za to kad su dužnik i vjerovnik povezane strane ili kad je vjerovnik znao ili mogao znati za okolnosti na temelju kojih se opravdano može zaključiti da je dužnik nesolventan ili prezadužen.

U prvom i trećem slučaju ne može se pozvati na neizvršivost ako je obveza namirena tijekom dužnikova redovnog poslovanja i:

kad je u skladu s uvjetima koje su stranke dogovorile te se izvršava istodobno s pružanjem robe ili usluga jednake vrijednosti dužniku ili u roku od 30 dana od datuma dospjeća te obveze za plaćanje ili

kad je nakon plaćanja vjerovnik dužniku pružio robu ili usluge ekvivalentne vrijednosti.

U drugom slučaju ne može se pozvati na neizvršivost kad je zalog ili hipoteka zasnovana:

prije odobravanja zajma dužniku ili istodobno s njim

radi zamjene drugog instrumenta osiguranja in rem, koji se ne može proglašiti neizvršivim u skladu s pravilima utvrđenima u odjeljku I. poglavlju 41. Zakona o trgovini

radi osiguranja zajma odobrenog za potrebe stjecanja imovine dane u zalog ili pod hipoteku.

Nevaljanost na temelju članka 646. stavka 2. Zakona o trgovini ne dovodi u pitanje prava koja su treće strane u dobroj vjeri stekle prije podnošenja zahtjeva za poništenje transakcije. Postupanje u lošoj vjeri pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno ako je treća strana povezana s dužnikom ili s osobom s kojom je dužnik pregovarao.

Javne i privatne tražbine države koje podliježu privatnoj ovrsi i koje je dužnik platio ne mogu se poništiti u pogledu vjerovnika stečajne mase u skladu s prethodno utvrđenim pravilima i postupkom.

U skladu s člankom 647. stavkom 1. Zakona o trgovini sljedeće radnje i transakcije dužnika, ako se izvrše u navedenim rokovima, mogu se poništiti u pogledu vjerovnika stečajne mase:

transakcije bez naknade, osim za uobičajene donacije, sklopljene sa strankom koja je s dužnikom bila povezana u razdoblju od tri godine prije datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;

transakcije bez naknade sklopljene u razdoblju od dvije godine prije datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;

transakcije ispod vrijednosti sklopljene u razdoblju od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, ali ne prije nastanka nesolventnosti ili prezaduženosti;

hipoteke, založna prava ili osobna jamstva zasnovana u pogledu obveza trećih strana u razdoblju od godine dana prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, ali ne prije nastanka nesolventnosti ili prezaduženosti;

hipoteke, založna prava ili osobna jamstva zasnovana u pogledu obveza trećih strana u korist vjerovnika povezanog s dužnikom u razdoblju od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, ali ne prije nastanka nesolventnosti ili prezaduženosti;

transakcije koje su štetne za vjerovnike i koje su sklopljene sa strankom koja je s dužnikom bila povezana u razdoblju od dvije godine prije datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Članak 647. stavak 1. Zakona o trgovini primjenjuje se i na radnje i transakcije dužnika izvršene u razdoblju od podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti do datuma donošenja rješenja o pokretanju tog postupka. Poništenjem se ne dovode u pitanje prava koja su treće strane u dobroj vjeri uz naknadu stekle prije podnošenja zahtjeva.

Prijeboj se isto tako može poništiti u pogledu vjerovnika stečajne mase ako je vjerovnik stekao tražbinu i zabilježio obvezu prema dužniku prije datuma donošenja rješenja o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, znajući u vrijeme stjecanja tražbine ili nastanka obveze da je dužnik nesolventan ili prezadužen ili da je podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Neovisno o vremenu nastanka uzajamnih dugova, prijeboj koji dužnik izvršava nakon proglašenja nesolventnosti ili prezaduženosti, ali najranije godinu dana prije datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, nevaljan je u pogledu vjerovnika stečajne mase, osim u pogledu dijela duga koji bi vjerovnik primio u vrijeme diobe nakon unovčenja imovine.

Člankom 135. Zakona o obveznim odnosima i ugovorima uređuju se radnje koje stečajni upravitelj ili vjerovnik može poduzeti kako bi zatražio poništenje štetnih radnji dužnika ako je štetni učinak tih radnji dužniku bio poznat. Ako se radnja poduzima radi ostvarenja dobiti, pretpostavlja se da za štetu zna i stranka s kojom dužnik pregovora. Nevaljanost ne dovodi u pitanje prava koja su treće strane u dobroj vjeri uz naknadu stekle prije podnošenja prijedloga za poništenje transakcije. Postupanje u lošoj vjeri pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno ako je treća strana bračni drug, srodnik u uzlaznoj ili silaznoj lozi ili brat ili sestra dužnika. Ako se radnja poduzima prije nastanka tražbine, nevaljana je samo ako ju je poduzeo dužnik ili stranka s kojom je dužnik pregovarao kako bi naštetio vjerovniku.

Tužbu kojom se traži ništavost ili nevaljanost radnji ili transakcija u pogledu vjerovnika stečajne mase te povezane kondemnatorne tužbe radi povećanja vrijednosti stečajne mase može podnijeti stečajni upravitelj ili, ako on to ne učini, vjerovnik stečajne mase. Kad zahtjev podnosi vjerovnik, sud određuje stečajnog upravitelja kao sutužitelja sua sponte. Kad zahtjev podnosi vjerovnik, drugi vjerovnik ne može podnijeti zahtjev u pogledu iste tražbine. Međutim,

drugi vjerovnik može od suda zatražiti da se pridruži kao sutužitelj prije prvog ročišta u predmetu. Izvršna konačna presuda valjana je i izvršna za dužnika, stečajnog upravitelja i sve vjerovnike.

Ako je sud transakciju proglasio ništavom u pogledu vjerovnika stečajne mase, imovina koju je osigurala treća strana vraća se i, ako ta imovina nije uključena u stečajnu masu ili ako postoje novčane tražbine, ta treća strana postaje vjerovnik u postupku.

Smatra se da je tužba stečajnog upravitelja za poništenje transakcije podnesena u oba postupka ako je podnesena u glavnom ili dodatnom postupku u slučaju nesolventnosti u kojem je strani sud trgovca proglasio nesolventnim ili u dodatnom postupku pokrenutom pred bugarskim sudom.

Posljednji put ažurirano: 17/02/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.